

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 8, 1988

Nr. 218

„LKB Kronika“, Nr. 78

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios
kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

(Tęsinys)

Tada, kai per Krikšto Sakramento malonę lietuvių tauta priėmė Jėzų, Dievo palaimos gausybė pripildė mūsų tautą — Jėzus pasiliko mūsų tarpe tarytum savo namuose. Šiuose namuose jis gyvena jau šeši šimtmečiai, sklaidamas juose palaimą, gausiai dalindamas savo dovanas.

Mūsų šventieji, kuriuos garbiname, sekame ir mylime, kaip šv. Kazimieras, kaip palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis, kurio iškilmė šiandien taip didingai švenčiame, nesuskaitomi kankiniai, mirę už tikėjimą, kuriuos minime su nuostaba ir pasiryžimu pasekti, visa tikinti tauta, pasižymėjusi paprastumu ir ištvermingu tikėjimu, jau šeši šimtmečiai visiems aiškiai liudija, kad Dievas mūsų tautą lydi savo malone. Naują šios palaimos ženklą įžvelgiame ir

vieno jos sūnų pakėlime į kardinolo garbę bei pareigas.

Jis visais atžvilgiais pats mažiausias: gimęs iš neturtingų tėvų, 24 metus buvęs išremtas iš savo vyskupijos, neturėjęs ryšių su kitų vyskupijų ir kitų kraštų vyskupais. Dėl to su pagrindu mūsų tautiečiai lietuvių kardinolo paskyrimą laiko pačios lietuvių tautos pagerbimu ir išaukštinimu. Tai kartu ir ženklas šv. Tėvo ypatingos meilės ir prielankumo Lietuvai. Viso to liudytoju pats buvau, kai buvau kardinolo inauguracijos iškilmėse. Visur, kur tik teko eiti, lydėjo plojimai, pasigirdavo žodžiai, bet juose buvo minimas ne mano vardas, ne mano pavardė, ne mano asmuo — visur skambėjo žodis „Lituanija“ — Lietuva, jos žemė, ir vargai, jos vaikų kančia, kryžius, išlietas kraujas už tikėjimą. (Bus daugiau)

Sovietai nebesitraukia iš Afganistano

Maskva. — Sovietų Sąjunga pranešė, kad sustabdo savo kariuomenės išvežimą iš Afganistano ir aprūpina afganų kareivius žymiais moderniais ginklais, kad galėtų apsiginti nuo laisvės kovotojų puolimų.

Užsienio reikalų ministerio asistentas Aleksandr. A. Bessmertnyk, pranešdamas vyriausybės nutarimą, pažymėjo, jog tai padaryta dėl pablogėjusios karinės situacijos Afganistane. Spaudos konferencijoje jis kalbėjo, kad Sovietų Sąjunga neturėjo kitos išeities, tačiau pažadėjo toliau laikytis Genevos susitarimų, jei jų laikysis ir kitos šalys. Atsakydamas į klausimus, jis aiškiai pasakė, kad ankstesnis pažadas kariuomenei išvežti iki vasario 15 dienos nebegalioja.

Siunčia ir kareivius

Nežiūrint, jog Washingtonas pagal Genevos susitarimą buvo rezervavęs sau teisę pristatyti ginklus afganų laisvės kovotojams, jei sovietai tiesks ginklus komunistams afganams, Maskva dabar pakartotinai kaltina Vakarų sakydama, kad jie neturi teisės siųsti paramą laisvės kovotojams. Maskva kaltina Pakistaną sulaužius Genevos sutartį. Diplomatai Maskvoje mano, kad tai yra aiškus Maskvos nutarimas nepalikti Afganistano reikalų pačių afganų žiniui, jei tai nebus komunistų valdžia. Sovietų Sąjunga norėtų laikytis Genevos susitarimų, bet šiuo metu esą neįmanoma, nes Pakistanas, Amerikos raginamas, globoja partizanų. Bessmertnyk taip pat pasakė, jog Maskva siunčia ir naujus kareivius ir aprūpina naujais ginklais, daug galingesniais, įskaitant ir trumpųjų distancijų raketas. Amerika jau anksčiau pareiškė protestą prieš MIG-27 kovos lėktuvų atvežimą į Afganistaną.

Naujos raketos

Jis reikalavo, kad Pakistanas uždraustų veikti afganų „banditams“, kuriuos Vakaruose vadina laisvės kovotojais.

„Partizanai grąšina civiliams afganų gyventojams, o Sovietų kareiviai turi daug nuostolių, todėl reikalingos naujos jėgos apginti afganų „laisvę“. Pakistanas vyriausybę yra susirūpinusi, kad tomis raketomis nebūtų apšaudomi partizanai ju teritorijoje. Sovietai pasakė, kad šiuo metu tokių planų nėra. Vakarų diplomatai nemano, kad Gorbaciovą tuo norėtų pabloginti ryšius su Vakarais. Sovietų kariuomenės neišvežimas nustatytu laiku iki vasario 15 d. gali būti blogų ryšių pradžia su naująja administracija Washingtono. Kitų metų pradžioje yra numatytas pasitarimas su Kinija. Bet dėl naujo apginklavimo afganų tie pasitarimai gali nebeįvykti. Kinija remia Afganistano laisvės kovotojus.

Pusė kariuomenės jau buvo išvežta. Diplomatai praneša, kad partizanų jėgos yra stiprios ir afganų tauta padeda jiems. Ir patys komunistai afganai bijo važiuoti į provincijas. Paskutiniu metu buvo norima priversti partizanų vadus pradėti derybas.

Prezidento rinkimai

Chicago. — Šiandien JAV prezidento rinkimai. Ronald Reaganas, išbuves dvi kadencijas — 8 metus, daugiau nebeturi teisės pagal Konstituciją kandidatuoti dar ir trečiam terminui.

Šiomet Demokratų partija nominavo Massachusetts valstijos gubernatorių Michael Dukakį. Respublikonų partija nominavo dabartinį viceprezidentą George Bushą.

Šalia prezidento rinkimų dar bus renkami kai kurie senatoriai, kongresmenai, valstijų ir išrinktų tinkamų asmenis ir Kongresą, kurie nepataikautų komunistams. Daugel kraštų žmonės neturi balsavimo teisių. Tie, kurie galime balsuoti, būtinai pasinaudokime šia pilietine teise. Rinkimų būstinės bus atidarytos nuo 6 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Prez. R. Reaganas atsisveikina po respublikonų konvencijos, pasakydamas viceprezidentui G. Bushui: „Dabar respublikonų partija Jūsų rankose. Daug laimės!“ ir iškrito į Washingtoną.

Atsisako išardyti radarą Krasnojarske

Washingtonas. Sovietų iniciatyva sušauktuose, tris dienas vykusiuose pasitarimuose su JAV-ėmis Genevoje, sovietai nepadarė JAV-ėms priimtino pasiūlymo, kaip pertvarkyti Sibiro Krasnojarske radarą, kad jis nepažeistų 1972 m. Antibalistinių raketų sutartį. JAV-ės tad perspėja, jog yra pavojus, jog jos paskelbsiančios radarą esant materialiu sutarties pažeidimu, kas leistų JAV-ėms nebesilaikyti kai kurių sutarties reikalavimų.

Šiuo metu Pentagonas ruošia sąrašą JAV veiksmų, kurių JAV imtųsi, jei sovietai šio radaro neišmontuotų. Nežinoma, ar prez. Reaganas priitar Pentagono siūlomų veiksmų sąrašui, bet nemanoma, kad sprendimą paliktų sekančiai administracijai.

Pažeidžia esminį sutarties reikalavimą

JAV-ės teigia, kad šis radaras Krasnojarske pažeidžia pagrindinį sutarties reikalavimą, kadangi jis yra krašto viduje, ne pasienyje, ir kadangi nėra atkreiptas į periferiją, kaip reikalaujama sutartyje. Sovietų sąjunga pernai nutraukė jo tolimesnės statybą.

Pasitarimuose Genevoje, sovietų pareigūnai siūlė pakeisti radaro vidinius įrengimus bei kompiuterių programas. Šie pakeitimai radaro veikimą atidėtų dar trejus metus, kas, anot sovietų pareigūnų, turėtų patenkinti JAV reikalavimus. JAV-ės tačiau atsakė, kad pakeitimai nebūtų pakankami ir kad nėra kaip JAV-ėms jų patikrinti.

JAV Valstybės departamento pareigūnas Charles E. Redmond pareiškė: „Deja, sovietų ekspertai neturėjo jokių naujų pasiūlymų, kurie patenkintų mūsų rūpestius ir neatsakė į JAV klausimus, kaip jie Krasnojarsko radarą pakeistų patikrinamais būdais. Mes todėl

pasilaikome sau visas teises pagal tarptautinius įstatymus imtis atitinkamos ir proporcingos veiklos, atsakant į sovietų pažeidimus... Iš to, ką girdėjome iki šiol, tvirtai tebetikime, kad JAV reikalavimai tegali būti patenkinti išardžius radarą ir sunaikinus siųstuvo bei priimtuvų pastatus, kartu su jų pamatais“.

JAV pareigūnai teigia, jog tai reikalinga, norint, kad Sovietai nepasidarytų pranašesni už JAV-es, tą radarą permontavę į ankstyvo perspėjimo sistemą. JAV-ės nepasitiki ir sovietų pasiūlymu permontavimą tikrinti užsieniečiams ekspertams, ji pakeičiant į tarptautinį erdvės tyrimo centrą. JAV pareigūnai iškelia, jog sovietai lengvai galėtų bet kuriuo metu eksperimentus išvaryti ir tada centras jau liktų jų.

Neaišku, kodėl sovietai pasitarimą sušaukė

JAV pareigūnams neaišku, kodėl, neturėdami jokių JAV-ėms priimtinių pasiūlymų, sovietai pasitarimą sušaukė. Speja, kad galbūt yra nesutarimas tarp sovietų kariškių ir civilinių pareigūnų klausimu, kaip geriausiai išspresti radaro klausimą.

Nors JAV planuojamų veiksmų sąrašas, jei sovietai nenusileistų, laikomas slaptu, spėjama, kad JAV galbūt darytų naujus bandymus erdvėje, kurie iki šiol sutarties draudžiami, ar gal vystytų naujus, iki šiol draudžiamus ginklus.

Sugrįžo kaliniai

New Yorkas. LIC praneša, jog trys politiniai sąžinės kaliniai iš tremties sugrįžo į namus. Viktoras Petkus atvyko lapkričio 2 d. Gintautas Išmantas ir kun. Sigitas Tamkevičius sugrįžo lapkričio 4 d., o Balys Gajauskas turėjo sugrįžti vakar, lapkričio 7 d. Daugiau šių metu apie juos kitų žinių nėra.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvos Komunistų partijos organas „Tiesa“ skelbia Aukščiausios tarybos pranešimą Konstitucijos pakeitimų ir papildymų reikalu. Prašo liaudies deputatus, darbo vietų, visuomenines organizacijas ir visus piliečius siųsti savo pasiūlymus ir pastabas dėl šių įstatymų projektų Aukščiausios Tarybos prezidiumui Vilniuje.

— Kultūros ministerijos pasiūlymu, Lietuvos ministrų taryba nutarė iki 1989 m. kovo mėnesio 1 d. perduoti Vilniaus arkivyskupijos kūrėjai šv. Kazimiero bažnyčią, kurioje buvo įrengtas ateizmo muziejus. Dabar ir tas muziejus, jau kitose patalpose, vadinsis Lietuvos TSR visuomeninės minties muziejumi.

— Partijos plenumas pavedė savo centro komitetui apsvaryti Lietuvos partijos antrojo sekretoriaus N. Mitkino reikalavimo klausimą. Paskutinėmis žiniomis, Mitkinas, rusas patikėtinis, išvyko į Maskvą ir nebesugrįžo.

— Lietuvos televizijos programų direktorius Gintautas Steigvila sudarė visas sąlygas, kad Persitvarkymo Sąjūdžio kongresas galėtų būti perduotas per televiziją. Sąjūdžio eiga per abi dienas buvo beveik ištisai transliuojama nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro. Pirmą kartą televizijoje buvo rodomos ir sekmadienio rytą šv. Mišios prie Vilniaus katedros.

— Sąjūdžio organizacinio komiteto pirmininku buvo Alvydas Medalinskas, kurio žinioje buvo visi organizaciniai kongreso paruošimo darbai.

— Sąjūdžio kongreso atidarymas įvyko šeštadienį, 9 val. ryto, kai į padangę pakilo trys raketos — geltona, žalia ir raudona. Tuo metu Gedimino bokšte kilo trispalvė vėliava, o choras giedojo Lietuvos himną.

— Rusų dramos teatras palaiko Sąjūdį ir savo atstovų kongrese buvo išrinkęs aktorį Vladimirą Jefermovą. Jis pasakė žurnalistui: „Manau, kad šioje sudėtingoje situacijoje mums, rusams, labai svarbu suprasti lietuvių tautą, kad mes gyvename Lietuvoje, ir stengtis vienyti, o ne konfliktuoti“.

Visų Šventųjų šventė — jau legali šventė

Vilnius. — Komunistų vyriausybė Lietuvoje paskelbė visų Šventųjų dieną teisėta švente ir darbininkai turėjo laisvą dieną. Pirmą kartą katalikai gali švęsti šią šventę po daugelio metų. Šia žinia pranešė LIC Laisvės Lygos narys Vytautas Bogušis. Lietuvos televizija rodė susikaupimo iškilmės Rusų kapinėse, o šv. Mišios buvo transliuojamos iš Kauno katedros. Tai antras kartas, kai buvo leidžiamos pertransliuoti pamaldos — pirmą kartą šv. Mišios buvo perduotos į visą Lietuvą nuo katedros laiptų spalio 23 d.

Rasų kapinėse šv. Mišios buvo laikomos 5 val. vakaro. Dalyvavo tūkstančiai žmonių. Stalino metais procesijos ir pamaldos buvo sunkūs nusikaltimai. Dabar tie varžtai panaikinti ir žmonės gali viešai melstis, padėti gėles, ir ypač lankytis lietuvių tautos didvyrių kapus.

Slaptieji protokolai yra tikri

Originalas Vokietijos ministerijos fonde

Vilnius. — Maskva ir respublikiniai pareigūnai bei istorikai suskato tvirtinti, kad Hitlerio-Stalino Pakto protokolų neįmanoma rasti ir kad jie greičiausiai iš viso neegzistavo.

I šį „koncertą“ įsijungė ir buvęs „Tiesos“ spec. korespondentas JAV-ijose Vilijus Kavaliauskas. Drauge su Juozu Bulota jis aplankė Kaune gyvenantį buvusį Lietuvos užsienio reikalų ministrą, deportuotą ir ilgai kalintą Juozą Urbšį. „Tiesos“ rugsėjo 11 nr. tie su svečiais pridėda ilgą komentarą prie ištraukos iš Urbšio prisiminimų, kurioje jis aprašo pasitarimus su Stalinu ir Molotovu dėl Vilniaus sugrąžinimo. Anot jų, paklaustas „iš viso ar buvo, ar yra tie slaptieji protokolai“, Urbšys atsakė, jog jie „gali jau ir nebeegzistuoti“, nes „Stalinas ir Hitleris, sudarę suokalbį ir jį įgyvendinę, galėjo sunaikinti dokumentus, kaip nereikalingus Europos pasidalijimo liudytojus“.

Kavaliauskas priduria, kad dirbdamas JAV-ėse ir jis domėjosi slaptyjų protokolų likimu ir mėgino juos atrasti. Neįtikėtina, kad amerikiečiai būtų gražinę Vakarų Vokietijai „tokį svarbų dokumentą, nepasidaryd paprasčiausios fotokopijos“. Tačiau jam paklausus JAV nacionaliniame archyve, tokios kopijos nebuvo rasta. Anot Kavaliausko, „vieninteliu pasauliniu šaltiniu“ neva laikoma JAV Valstybės Departamento 1948 metais išleista „antitarybinio pobūdžio brošiūrėlė“, kurioje pateikiamas dokumentų vertimas. O toji knygtutė buvo išleista „šaltojo karo metais, kai istoriniai dokumentai buvo „negailestingai“ karpomi bei redaguojami abiejose „geležinės uždangos“ pusėse“.

Vakarai neklastojo dokumentų

Šie Kavaliausko aiškinimai prašosi patikslinimo. „Tiesos“ korespondentas žengia didelį žingsnį „glasnost“ linkme, pripažindamas, kad Kremlius karpė bei redagavo istorinius dokumentus. Pažanga ir tai, kad jis Urbšį vadina nebe „buržuazine“, o Lietuvos Respublikos ministru. Bet Kavaliauskas bemaž mėgina užtušuoti savo pripažinimą, tvirtindamas, jog lygiai tą patį darė ir

— Lietuvos žurnalistų sąjunga nutarė plačiai paminėti Vinco Kudirkos 130-ąsias metines ir „Varpo“ pasirodymo 100-ąsias metines. Savo suvažiavimą žurnalistai turės V. Kudirkos gimtinėje Paežiuose. Didžiosios minėjimų programos bus paskelbtos vėliau.

— Vilniuje Mažvydo bibliotekoje veikia lietuviškų plokštelių paroda. Muzikologas V. Venckus vieną vakarą ten kalbėjo apie mūsų vokalistus, įdainavusius operines ir estradines muzikos plokšteles pirmaisiais dvidešimto amžiaus dešimtmečiais. Ten buvo galima pasiklausyti K. Petrausko, V. Podanaitės, A. Dambrauskaitės, J. Būteno, o taip pat Dolskio, Šabaniausko, Dvarionio įdainavimų. Šių plokštelių didelę kolekciją turi A. Motieka.

amerikiečiai bei kitos Vakarų šalys — taigi, „abu labu tokiu...“ Tai nuogutė netiesa. Amerikos ir Vakarų Europos šalių istorikai nebuvo klusnūs savo vyriausybių valios reikėjai, kaip sovietiniai, ir už neklusnumą jiems negrėsė kulka ar konklageris. Bet koks Vakarų vyriausybių mėginimas klastoti tokius dokumentus būtų iššaukęs istorikų protestus.

Protokolai filme

Netiesa ir kad vieninteliu pirminiu slaptyjų protokolų šaltiniu esanti laikoma „šaltojo karo“ metais išleista „antitarybinė brošiūrėlė“. Netrukus po 2 pasaulinio karo JAV, Britanija ir Prancūzija išspausdino protokolų tekstą daugelio tomų rinkinyje, pavadintame **Dokumentai apie vokiečių užsienio politiką**. Štai ką rugsėjo 9 d. New Yorko dienraštis **Newsday**, atsakydamas į Viktoro Falino pareiktą abejones protokolų autentiškumui, rašo šio dokumentų rinkinio redaktoriui, Marylando universiteto istorijos profesorius George O. Kent:

(Slaptasis) protokolas, prijungtas prie antysovietų 1939 m. rugpjūčio 23 d. pakto, yra autentiškas. Jo originalas jau nebeegzistuoja — jis buvo sunaikintas su nacių užsienio reikalų ministerio šarvuotu traukiniu antrojo pasaulinio karo metu. Bet ministeris pervežė į mikrofilmą 10,000 jo svarbiausių bylų puslapių, įskaitant protokolą. Šis filmas išliko.

Po karo, Karl von Loesch, (vokiečių) užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, kuris slapto mis užkasė filmą, netikėtai susitikio su britų dokumentų tyrimo grupės vadovu ir juos nuvedė prie užkasto filmo.

Vokietija surado protokolus

Šis filmas įrodo protokolo autentiškumą dar geriau už originalą. Nes protokolas buvo nufilmuotas tarp daugelio kitų dokumentų, kurių autentiškumo niekas nekvestionavo, o suklaidoti visą mikrofilmą būtų buvę sunkiau, negu vienintelį dokumentą.

Kavaliauskas su Bulota ir lietuvių istorikai taip pat galėtų kreiptis į Vokietijos Federatyvinės Respublikos užsienio reikalų ministeriją. Šių metų kovo 14 d. ministerija raštu patvirtino Pasaulio Pabaltiečių Tarybai, kad „1939 m. rugpjūčio 23 d. slapto priedinio protokolo“ originalas yra ministerijos fonde. Ministerija pasiuntė Pabaltiečių Tarybai originalo kopijas rusų ir vokiečių kalbomis.

Elta

KALENDORIUS

Lapkričio 8 d.: Gotfridas, Sopatra, Domantė, Svirbutas, Severina.

Lapkričio 9 d.: Teodoras, Eustolija, Auštautas, Miglė, Estela, Skirtautė, Dargintas, Aurelijus, Paulina.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:30, leidžiasi 4:38. Temperatūra dieną 55 l., naktį 39 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

SVEIKON MITYBON ATGIMIMAS (43)

Kaip norint tapti gydytoju, inžinierium ar advokatu, reikia, daug ko atsisakyti, sunkiai ir per visą gyvenimą dirbti, taip reikia elgtis ir norint visą laiką sveiką širdį turėti: prisieina liautis laukiniškai besimaitintis, jei nenorima laukiniško galo susilaukti.

Sveiko proto pasisavinama tiesa

Pakaks mums turimo proto: tik nusiteikimus sužmoginkime ir bent mediciniškai abėcėlę išmokime, tada pajėgsime sveikai, pasninkiskai mįsdomi cholesterolio pirmąjį sunormuoti iki 130 mg% ir tuomet apsaugoti savo širdis nuo ankstyvo sunykimo. Šią tiesą žūt-būt kiekvienas pasisavinkime savo pačių gerovei, nes turėti sveiką širdį, ar sveikos stotokio yra tas pats, kas laimingai gyventi ar, žolele virtus, dar kiek ilgiau savo gyvastį pratęsti.

Šiandien šiaip žmonės yra už gydytojus kiek toliau pažengę supratime, kad cholesterolio perviršis kraujyje yra didysis veiksnys susirgimui širdimi. Todėl šio krašto širdies ligų gydytojų draugija dabar ryžosi energingai raginti šviestis abiem grupėm: tiek pacientams, tiek gydytojams.

Taigi, nė vienas nepamirškime, kad norint širdį apsaugoti nuo sklerozės, nuo širdies atakos reikia mums visiems — ir pacientams ir gydytojams — apsišviesti, pasisavinti šių dienų medicinos moksle priimtas ir žmonėms patariamąs vykdyti žinias apie mitybą, kurios padėtų apsaugoti širdį nuo ankstyvos sklerozės.

Deja, vien žinių nepakanka

Tačiau vien žinių nepakaks: prisieis bent kiek aptvarkyti savus nusiteikimus (asmenybę), kad pajėgtume iš seno nesveiko gyvenimo kelio (ypač nesveikos mitybos) išsokti ir ant naujo, dabartinio kelio atsistoti, kuris saugotų širdį nuo sklerozės, ir tuo taku toliau per visą savo gyvenimą žingsniuoti. Tada mums bus gana to „skanaus lietuviško maisto“ — tų dešrų, kiaulienos ir taukų...“, nes jis nieko gero nežada.

Gydytojai patys tvarkysis šiame reikale. Ir mes visi kiti neatsilikime: suimkite save nagan ir pradėkite mediciniškai bent kiek šviestis ir ta šviesa savo gyvenime naudotis. Bet koks apsilaidimas šioje srityje tegul nepaliečia nė vieno lietuvi, nes kiekviena lietuviška širdis mums yra už auksą brangesnė.

Vien gomurio tenkinimas ne lietuviui

Amerikiečiai jau įpratę vaikiškai reikalauja žaidimų — juokų ir duonos: gomurio patenkinimo širdį žudančiu valgiu ir gėrimu. Kaip tokiems, jiems tikras mediciniškas patarimas bus prie širdies, galimas pasisavinti tik kiek vėliau. Visai kitas reikalas yra su daug vargo mačiusiais lietuviams: mums griežtos, pasninkiskos priemonės mityboje yra jau dabar prieinamos, nes mums reikia turėti sveiką širdį ir smegenis didelių darbų atli-

kimui — saviems prispaustiems tėvynainiams didžios visokeriopos pagalbos suteikimui.

Alvudas, turėdamas tokį siekį prieš akis, siūlo visiems lietuviams prisilaikyti sekančių normų savo gyvenime ir valgyje. Jos padės lietuviui cholesterolio kiekį savo kraujyje sunormuoti iki 130 mg%. Tada normuos ir kiti dveji riebalai: trigliceridai ir LDL („low-density lipoprotein“).

Tik tada galėsime savas mediciniškas vadeles šiek tiek atleisti. O dabar visi iki vieno griebkimės už pasninkisko maisto (Alvudo dietos) ir jos stipriai laikykimės bent per 6-12 mėnesių. Tik tada, jei bus reikalingas (jokiu būdu ne anksčiau, su tik viena išimtimi) už valstų (ir toliau tokio maisto prisilaikydami) galėsime griebtis.

Visi sekančius pasninkisko maisto patarimus išsiskirkite, padauginkite ir kitiems išdailinkite. Nė vienas apsilaidėliui ALVUDAS dietos nesitūnė (ta dieta jau ir anksčiau čia buvo paskelbta), nors dabar tokių apsilaidėlių laisvais, prašančiais atsiųsti ALVUDO dietą, yra užverstas visas stalas.

Giesmė-daina ramina įtemptus nervus Alvudo pažmonyje Lietuvis sodyboje. Taip besielgiantiems mūsų širdims nereikia nervams raminančių valstų. O ramus žmogus geriausiai saugo savo širdį nuo atakos.

Nuotr. M. Nagio

ALVUDO DIETA

Nevalgoma:

1. Gyvulinio riebalai: sviestas, grietinė, taukai, lašiniai, tryniai, bekonas, paukščio oda, riebus sūris, saldus (pilnas pienas, iškaitant ir 1% ar 2% riebumo, „be grietinės“), kavos baltintojas (jis pagamintas iš koso riešutų riebalų, o pastarieji prilygsta gyvuliniam riebalams), palmių ir jų branduolių aliejai, „hydrogenated“ ar „partially hydrogenated“ žemės riešutų sviestas („peanut butter“).

2. Gyvulinio vidaus organai: kepenys — jų dešra, inkstai, smegenys, kaulo smegenys ir visi iš jų gaminiai: dešros, sriubos. Viščiuko bulijonas supsuotas į kaladėles.

3. Gyvy raumenys: kumpis, dešra, kotletai, kukuliai ir kitokie gaminiai.

4. Pkliavoti (smulkiai malti) kvietiniai miltai (be sėlenų): balta duona, tokie pyragai, pyragaičiai ir javiniai („cereals“).

5. Jei kraujyje šlapimo rūgštis — „Uric Acid“ viršija 6 mg%, — „Uric Acid“ negenda ir nevalgoma žuvis. Ji taip pat nevalgoma tol, kol kraujyje cholesterolio kiekis nenukrenta iki 130 mg%.

6. Šokoladas — kakava, sūrus

Tik be dešrų, kiaulienos ir taukų užkandžiudami Juozas su Prane Masilioniai ir Vanda Žolynienė Alvudo užkandinėje saugiausiai užlaiko savas širdis nuo sklerozės prieglobstio.

Nuotr. M. Nagio

valgis, saldumynai, saldainiai, ledai.

7. Valdžios duodamas veltui sūris, nors jis ir tirtų burnoje.

8. Valgyklose ir kitokiose vietose nevalgomas valgis pagamintas iš virš minėtų produktų. Čia prašomi visi maisto gamintojai ir pardavėjai imti vien minėtai sveiką širdžiai maistą lietuviams patiekti, nors ir brangesnė kaina.

Negeriama.

1. Tikra kava (net ir geriausia pagal skonį malta, kalnuose auginta ir geriausiai kvepianti), tikra arbata ir kakava.

2. Alkoholiniai gėrimai ir visokie visokiausi pepsai. Neraginkime kitų gerti, ypač alkoholinius tolinkime už mylos net nuo vieno lašo svaigalų.

3. Čionykštis vanduo — jis dažnai užterštas.

Valgoma:

1. Kiaušinio baltymas — iki

11. Įvairiausi vinagretai — tik su kukurūzų aliejumi bei minėtais priedais.

12. Kiaulės ausys su prieskoniais, atmetus odą (jose esantis chondroitin — sulfūrinis rūgštis padeda saugotis nuo širdies atakos), gausiais kiekiais.

Geriama:

1. Vaisių bei daržovių sultys, pirktos (tik ne skardinėse) ar pačių pagamintos.

2. Nugriebtas („skim“) pienas, nemaziau keturių stiklinių poroje.

3. Liepos žiedų, mėtų, čiobų, aviečių, uogienių arbata.

MŪSŲ KOLONIJOS Rochester, N.Y.

„SVAJONIŲ AIDŲ“ PASKUTINĖ VIEŠNAGĖ AMERIKOJE

Spalio 29 d., šeštadienis, Rochesterio lietuviams buvo labai, labai džiugus. Australijos jaunimo „Svajonių aidai“ tą vakarą čia koncertavo. Pas mus toks renginys, rodos, buvo jau neatmenamais laikais. Publikos pilnutėlė salė. Nuostabą kėlė ir jos reagavimas koncerto metu: tai skruostu riedanti ašara, tai veiduose spindinti graži šypsena. O plaukianti, lyg rūkas, ilgėsinga daina, lyg būtų visiems sulaukusi kvėpavimą... „Galėjai girdėti krentančią smilgą“ — vienos išsireiškimas. Buvo nuostabi tyla!

Po koncerto džiaugėmės, dainomės gražiais įspūdžiais, vaišinomės jaunimo suruoštomis vaisėmis. Noriu tik pasidžiaugti PLJS VI kongreso vaisiais. Ten uždegta lietuvių liepsna skatina Virginiją, Zitą, Arūną ir Tomą,

4. Cikorijs kava.
5. Švarus vanduo.

Elgiamasi.

1. Nerūkoma, negirtaujama, narkotikų nevartojama. Nesinervinama be reikalo. Netinginėjama. Kasdien vaikštojama. Visos turimos negalės gydomos, ypač nutukimas, pakeltas kraujospūdis, cukraligė, podagra, na ir sklerozė. Pakaitomis dirbama, ilsimasi, vaikštojama. Užsiseidėjimas, užsiplepėjimas yra mirtis širdžiai. Esant gydytojo žinioje gimnastikuojamasi ir griebiama sunkesnių darbų.

2. Nevartojami jokie miegu, nervams, svorio numetimui, vidurių užkietėjimui vaistai. Visi pasitikirame pas kardiologą savo širdį („stress ECG“) dėl tylos, be skausmo einančio širdies arterijų susirgimo (tyliosios anginos).

3. Šalia minėto maisto naudojama šie vaistai: a. Aspirinas bet kurios firmos, viena 325 mg tabletė kas antra diena. b. Cinko sulfato, viena 200 mg tabletė ar viena 220 mg kapsulė kasdien, pavalius. Turintieji stipriai pakenktus smegenis, ar pakenktas širdies bei kojų arterijas ima cinko po tris minėtas dozes kasdien (būdami gydytojo žinioje). c. Dipyridamole vaisto 25 mg tabletė kas antrą dieną su aspirinu: saugo nuo paralyžiaus — stroko.

d. Turintieji apie 300 mg cholesterolio kraujyje ima vaistą Niaciną, pamažėle vis didėjančiomis dozėmis, kraują tikrinant dėl kepenų veikimo ir eant gydytojo žinioje. Tas vitaminas imtinai didelėmis dozėmis, mažiausiai po 1,5 gramo per parą, o kartais net per 4 gramus poroje. Jis sukelia šilumos jausmą. Tai saugiausias iš visų vaistų prieš pakeltą kraujo riebumą. Lietuvis tegul nenaudoja jokio „naujo“ vaisto tam reikalui tol, kol jis maistu nemėgino bent pusmetį virš minėtais būdais savo kraują liesinti. Visi vaistai kraują liesinimui, išskyrus minėtą niaciną, gali sukelti sunkius, net mirtinus negėrumus.

4. Turintiems skausmus krūtinėje, šalia virš minėtos veiklos, geriausiai bus naudoti ilgo veikimo („long-acting“) nitroglicerino vaistus, po porą tablečių poroje. Tai jau gydytojo reikalas. Jis ir kitokių nitroglicerino preparatų gali prirasyti: pildykime jo nurodymus.

Išvada. Joks gydytojas neatliks pačiam pacientui būtinai atliktinų virš minėtų darbų. Juos aš, tamsta ir kiekvienas kitas turime stropiausiai elgdami atlikti. Taip pat jokie vaistai nepadės širdies arterijų skleroze negaluojan-

nebojant vargo, keliauti po platuji pasaulį ir tėvynės meilės, romantikos, humoro, dainomis skaidrinti mūsų kasdienybės dienas ir neleisti pamiršti, kad lietuviams esame mes gimę. O kaip gera matyti jaunų žmonių tarpe ten užmegztą draugystę! Ta lietuviška draugystė išvijoje didelis turtas. Į koncertą atvažiuavo susitikti ir pasidžiaugti VI kongreso dalyvių būrelis net iš Connecticut, Vermonto, Massachusetts, Ohio valstijų ir Kanados. Buvo gera juos stebėti: tiek džiaugsmo susitikime ir blizgesio akyse išsiskyrimo su viltimi susitikti VII kongrese Pietų Amerikoje.

Vienoje jų dainoje skambėjo: „...gyventi neįmanoma be lašelio vilties“.

Ačiū „Svajonių aidams“ už mums suteiktą dvasinę dovaną. Už jų pakvietimą ir įdėtą Rochesterio JS valdybai Pauliui Klimui, Gintai Draugelytei, Janutei Vismanaiti ir talkininkams — Audrai Vaitaitei, Raimundui J. Kiršteinui, Audrai Alksninytei-Holden, ačiū!

I. Žmuidzinienė

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesijunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (šest. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamas gavus prašymą.

čiam, jei jis neprisišauks tinkamo maisto ir jei nepakeis savo nesveikos gyvenimo vagos sveikesne, čia nurodytą. Todėl, nieko nelaukdami, kiekvienas tikrinkime savo kraują, būdami savo gydytojo žinioje, ir

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinetė)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsipleščių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išsiskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“.

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VILČINS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

MIRUSIOS KAPINĖS

Nieko pasaulyje nėra amžino. Žūna augalija, gyvūnija, miršta žmonės, miršta net ir kapinės.

Nuo seniausiųjų amžių lietuviai gėrbė ir nuolat prisimindavo savo mirusiuosius. Tai rodo ligi šių dienų daug kur Lietuvoje išlikę akmenimis apdėti ar pilkapiais apipilti jų kapai. Buvo metas, kad beveik kiekvienas didesnis kaimas turėjo savo kapinaites, kuriose prie mirusiųjų kapų statydavo kryžius. Deja, pokario metais, galingais traktoriais plėšiant ir niokojant Lietuvos laukus, daugelis kapinių žuvo.

Net sunkiausiose sąlygose kentėdami Sibiro tremtyje mūsų tautiečiai stengėsi iškilmingai laidoti mirusius vienoje vietoje, statė ant jų kapų aukštus medinius kryžius. Tokių kapinių liekanų — mirusiųjų kapinių yra ir dabar Sibiro bei Rusijos plotuose. Tėvynėje gyvenantieji lietuviai jų nepamiršo, ir tik reikia džiaugtis, kad nesenai iškilusio sąjūdžio darbų planuose yra ir Sibiro tremtyje žuvusiųjų bei nukankintų tautiečių kapų tvarkymas, o gal kai kuriais atvejais ir jų grąžinimas į gimtąją žemę.

Spalio mėnesio pradžioje iš Vilniaus aerouosto išskrido grupelė lietuvių ir Tolumusius rytus. Jų žodžiais, „keliaujame į Latviją ir Istoriją, į 1948-uosius metus“. Išvyko ne tušiomis: apsirūpinę tremtinių kapų nuotraukomis, žvakutėmis ir Lietuvos trispalve. Po ilgų kelionės vargų ir trejeto persėdimų lėktuvais jie pasiekė Igarką. Igarka žinoma ir lietuviams išsivienijusiems. 1983 m. buvusi Sibiro kalinė, Elena Juciūtė (mirė 1986.IX.24) parašė ir savo lėšomis išleido 245 puslapių knygą „Igarkos Naujamiestis“, kurioje vaizdžiai ir sklandžiai perdavė tremtinės Onos Tamošiūnaitės atsiminimus iš Igarkos tremties laikų. Ji rašo, kad pirmasis lietuvių transportas Igarką pasiekęs 1948.VI.2. Antrasis laivas su tremtiniais — liepos 2 d. Tada buvo atgabenta į Igarką apie 4000 tremtinių. Tačiau čia jau buvo ir šiek tiek lietuvių, iš tremtų 1941 m. birželio mėnesio.

Igarka — tolimos nuo Lietuvos Krasnojarsko srities miestas, desiniajame Jenisėjaus upės krante, 670 km nuo jo žiočių. Miestas pradėjo kurtis 1929 m. Jis buvo statomas tremtinių prakaitu bei krauju. Juciūtė rašo, kad ištaisais mėnesiais čia saulė nenusileidžia — amžina diena, paskui mėnesiais saulė nepakyla — amžina naktis, nes saulėtai pasirodo tik labai trumpą laiką. Užtat esančios labai gražios šiaurės pasivaistės, tačiau jos nedžiuginusios tremtinių, kurie čia kentę begalinį šaltį, alkį, turėję dirbti sunkius darbus, stokodami šiltų drabužių bei avalynės. Lietuvius žūdes badas, skurdas, cinga ir kitos ligos. Kaliniai turėję dirbti 7 dienas savaitėje, po 12 valandų. „Igarka — vienas žmonių naikinimo punktų“ — rašė E. Juciūtė. Mirusiuosius laidojo už miesto esančioje tundroje, negiliai, vos prakalė ir kaulų sušalusią žemę. Pirmoji žiema buvusi labai sunki ir nusinešusi apie 50% ištremtųjų lietuvių. Likusieji gyvi nepamiršo savo tautiečių, statė ant jų kapų lietuviškus kryžius, kartais puošnius, ornamentuotus. Bet okupantų bernai naikinę šiuos paminklus, nuplėsdavo Kristaus kančios ženklus, statulėles. Pagaliau dalis kapinių buvo panaikinta — jų vietoje pastatytas lageris naujiems kaliniams.

Ekspedicijos dalyviai ant lietuvių kapų pastatė ir uždegė žvakutes, tyliai susikaupimu pagerbdami žuvusius. Lygiai tuo pačiu metu ir Lietuvoje buvo prisiminti bei pagerbti žuvusieji lietuviai tremtiniai. Taigi mirusiųjų kapinės pamažu atgyja. Bet jų yra daug įvairiose Sibiro vietose, Rusijos plotuose. O kiek dar žuvusių tremtinių palaidota ne kapinėse — grioviuose, duobėse? Prisiminkime bent susikaupimu bei malda ir juos.

Bet grįžkime prie rašinio pradžioje minėtos ekspedicijos iš

okup. Lietuvos dalyvių išpūdi, kuriuos „Komjaunimo tiesoje“ (Nr. 196, X.13) pateikė Valė Čeplevičiūtė. Ji teigia, kad buvę rasta kai kurių dokumentų, iš kurių matyti, kad į Igarką buvo ištremta apie 4000 lietuvių. Taigi jos duomenys sutinka su E. Juciūtės — Onos Tamošiūnaitės liudijimu.

Ekspedicijos dalyvių tarpe buvo 3 lietuviai — Elena Smailienė, Albertas Lisanka ir Vytautas Putna, kurie buvo Igarkoje kaip vaikai — tremtiniai ir atsiminė kai kurias gyvenimo aplinkybes, ypač laidotuves: „ilgos virtinės lietuvių, lydinčių karstą, priekyje kryžius, greta jo vyrai, vilkintys baltomis kamžomis. Vietiniams gyventojams rusams lietuviškos laidotuves darydavo didelį išpuolį. Tai buvo nauja kultūra, su kuria jie pirmą kartą susidūrė, kuria stebėjosi, gėrėjosi“.

Igarkos lietuvių kapinės buvusios labai gražios, papuostos kryžiais. O dabar? V. Čeplevičiūtė šitai liudija: „Pirmasis kryžius, sukniubęs išilgai kapo, išniro tankmėje tarsi vaiduoklis. Nei lentelės, nei užrašo. Bevardis kapas, bevardė auka... O už jo dar ir dar. Kad nors vienas nebūtų neįskeltas, neišverstas amžinojo įsalo. Nenorėjo priminti šita žemė mūsų kryžių... Kai kur isiterpę nedideli rusiškai obeliskai, pasitaikė vienas akmenimis žydiškas antkapis“.

Gyvi išlikę Igarkos lietuviai buvo sukūrę ir savo miestelį, kurį rusai vadino Litovskij Gorodok (Lietuvių miestelis), o lietuviai tą Igarkos dalį vadinė Naujamiestiu. Ir dabar jo skurdžiose lūšnelėse gyvena lietuviai. Ekspedicijos dalyviai kai kuriuos jų surado, paskelbdami savo atvykimą per vietos radiją ar asmeniškai aplankydami. Jie atvykę, atsinešdami ilgą šviežaus medžio kotą iš Lietuvos atvežtai trispalvei, kuri „greitai spalvada gyvomis ir linksmomis spalvomis virš fantasmagoriškos mirusiųjų kapinių grafikos“.

Onutė Malakienė parodo savo motinos kapą, kurį juosia tvirta ir graži tvorelė, ant kurios stovi tiesus kryžius. Šį kapą lankyti ji atvykstanti iš Lietuvos kasmet. Motina, atvežta į Igarką, neišgyvenusi nė pusmečio. Ant vieno kryžiaus vargais negalais išskaitę mirusio advokato Dešrio ir jo dukters Janinos Dešrytės praša. Čia ekspedicijos vadovas Romualdas Bakutis perskaitęs keletą eilučių iš Janinos Dešrytės eilėraščių: „Ar grįšim, ar grįšim tenai, / kur mūsų sodybos, laukai...“

Lietuviams, be kitų, padėjęs kilnus vietinis rusas Rotislavas Gorčakovas, padovanojęs stalinizmo nusikaltimų tyrimo komisijos atstovui liūdnam dovanelę — gabalėlį spygliuotos vielos, kuri kadaise juosus lietuvių kapines, nes tai buvo „zona“. Tas pats R. Gorčakovas pranešęs lietuviams malonią naujieną, jo išgirstą per japonų radiją, kad Gedimino pilies bokšte Vilniuje iškelta Lietuvos trispalvė.

Ekspedicijos dalyviai ant lietuvių kapų pastatė ir uždegė žvakutes, tyliai susikaupimu pagerbdami žuvusius. Lygiai tuo pačiu metu ir Lietuvoje buvo prisiminti bei pagerbti žuvusieji lietuviai tremtiniai. Taigi mirusiųjų kapinės pamažu atgyja. Bet jų yra daug įvairiose Sibiro vietose, Rusijos plotuose. O kiek dar žuvusių tremtinių palaidota ne kapinėse — grioviuose, duobėse? Prisiminkime bent susikaupimu bei malda ir juos.

Bet grįžkime prie rašinio pradžioje minėtos ekspedicijos iš

LIETUVOS TSR VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PIRMININKUI EDUARDUI EISMUNTUI

Tai L. Dambrausko žodis, kurį jis skiria KGB vadovui ir kurio vietos laikraščiai nespausdino.

Red.

Kuomet tarp persitvarkymo viešumos šalininkų ir priešininkų vyksta žūbtinė kova, negaliu nereaguoti į Jūsų interviu „Žmogaus ir Valstybės interesų sargyboje“, paskelbto š.m. birželio 11 d. „Tiesoje“ Nr. 136. Iš interviu susidaro vaizdas, kad Jūs senos, stereotipinės mąstysenos neatsisakėte ir į persitvarkymą žvelgiate iš stalinizmo ir stagnacijos pozicijų. Sutinku su Jūsų teiginiu, kad Partija moko dirbti dorai ir profesionaliai. Šis šūkis senas kaip ir pati Partija. Tačiau nauja tai, kad ji pripažino viešumą ir emė vadovauti bekompromisinei kovai prieš biurokratus, prisiplačius karjeristų ir teisėvarų organų pažeidėjus. Manau, tai buvo pagrindinė priežastis, paskatinusi Jūs pasisakyti spaudoje.

Šiandieną ausį rėžiančiai skamba Jūsų frazė: „Nuomonių pluralizmas reikalingas, tačiau tai neturi trukdyti mūsų žingsniams į priekį“. Vadinas, Jūs už persitvarkymą, tik be viešumos. Viešuma, kaip ir tiesa, negali būti sąlyginė ar dalinė. Tik pilnas nuomonių pluralizmas, o ne apribota kritika, gimdo tiesą, padedančią atskirti grūdus nuo pelų.

Gerb. Pirmininke, ar neprimena šis Jūsų teiginys stagnacijos eros, kai po kovos priedanga prieš antitarybinę agitaciją ir propagandą buvo gaužiama kritika ir tuo pačiu pakertamas piliečių kūrybinis aktyvumas. Tai atvėrė duris biurokratizmui, savyje sutelkusiam visus negatyviausius valstybinio gyvenimo bruožus: korupciją, savanaudiškumą, abejingumą, pasyvumą ir pan.

Jūs pabrėžėte, kad šiandieniniai vykstantys krasie persitvarkymo procesai privalo tarnauti tik socializmo labui. Tuo nieko naujo nepadarysite, nes ir persitvarkyme tam, kad atsikratytume senų klaidų, susiduriant krasie ekonomikos vystymąsi, išgyvendintume privilegijuotų asmenų parazitavimą ir pakeltume piliečių dvasinį, kultūrinį ir materialinį lygį. Tačiau socializmo sąvoka nereikia spekuliuoti. Matyt, čia

VSK pagalbos, kuri

LIUDAS DAMBRAUSKAS

kompromituotą ją pasaulio proletariato akys.

Nežinau, galbūt „išpėjamas profilaktinis darbas“ VSK organų veiklos pateisinimui ir reikalingas, tačiau jis primena ankstyvesnį piliečių smegenų praplovimą, kai čekistas, neturėdamas elementariausių žinių ir jokios gyvenimo patirties, imdavo mokytį intelektualą socializmo tiesų. Kuo Jūs esate tikras, kad tokios kvailystės nepasikartos? Persitvarkymo eroj žmonių pažiūras turėtų kontroliuoti ir formuoti ne VSK organai, kurie iš Jūsų pareiškimo neklystantį monopolio nelinkę atsakyti, o viešuma — atvira kritika.

As ne prieš tai, kad kovojama prieš kurstomą nacionalizmą, sovinizmą ir nacionalinį pasiputimą. Bet va, jeigu lietuvis nesutinka su Lietuvos istorijos klastojimo teiginiais, gina savo kultūrą, senovės paminklus, gerbia praeities tautines tradicijas, argi tai sovinizmas ir pasiputimas? Jeigu lietuvis savo kalbą siekia paskelbti LTSR valstybine kalba, o gyvendami už respublikos ribų, nori mokytis savo vaikus lietuviškai mokytose, argi tai nacionalizmas? Imkim, kad ir priverstiną rusų kalbos mokymą pirmose klasėse, kuomet mūsų vaikai dar neįsisavinę gimtosios kalbos igūdžių ir pagrindinių taisyklių.

Ar šie reiškiniai neasocijuoja su rusų sovinizmu? Man regis, ne prieš tariamą nacionalizmą ar sovinizmą reikia kovoti, o šalinti priežastis, sukeliančias tuos negatyvius reiškinis. Tuomet išnyks iš propagandos (net ir iš laiško). Ideologija, tai nėra geležinkelio tiltas, ar karinė gamykla, o pažiūrų, idėjų sistema. O represyvinis kovos metodas prieš pažiūras ir idejas nesiderina su jokiais demokratijos principais. Ir iš vis, kam verta tokia ideologija, kuri nesugeba savo pažiūrų ir idėjų apginti moksline logika paremtais teiginiais ir konkrečiais tu idėjų igyvendinimo laimėjimais, o griebiasi represyvinio priemonių prieš savo oponentus. Man regis, marksizmo-leninizmo-revoliucinio proletariato ideologija nereikalinga tokios VSK pagalbos, kuri

problema. As, kaip ir Jūs, savo isitinkimais esu internacionalistas, tačiau vis tik norėčiau, kad mano vaikai ir anūkai kalbėtų lietuviškai, kad jie savo protėvių kalbą mlytų ir gerbtų.

Jūs sakote: „Manau, kad kiekvienas blaivias mąstantis žmogus, objektyviai vertinantis Lietuvos praeitį, sudėtingas jos likimo posūkius, supranta, kad mūsų liaudis išlaikė savo nacionalinę kultūrą tik draugingoje broliškų TSRS tautų šeimoje“.

Prisipažįstu, taip „blaiviai“

darbą anksčiau ar vėliau reikės padaryti. Neleiskime, kol ne vėlu, žūti kolektyvinei atminčiai.

Sutinku su Jumis, kad neturėtų būti užmiršta ar sąmoningai nuo visuomenės nuslėpta ne viena mūsų respublikos auka, nepriklausomai, nuo kokios spalvos kulkos ji žuvo.

Staliniškai, Jūs, klasifikavdami 1941 metų išvežtuosius, tarsi pateisinatė tą terorą ir kartu pabrėžiate savo stalininį požiūrį į šį valstybinį nusikaltimą. Tiesa, apgailestaujate, kad „kartu su antitarybiniais elementais nukentėjo neturėję priešiško kėslo žmonės“. Kiek aš suprantu, iš pateiktos išvežtųjų charakteristikos atrodo, tik 449 prostitutes per klaidą buvo išgabentos, nes tos tikrai neturėjo nei priešiško kėslo, nei politinių siekimų. Ka gi, gerai ir tiek.

VI. Leninas 1918 m. nedviprasmiškai įspėjo valdžion atėjusius bolševikus, kad saugotųsi trijų naujų priešų: komunistinio pasiputimo, biurokratizmo ir kyšų. Jis mokė, jeigu tie priešai mus nugalės, tai revoliuciją užlies ne kraujas, bet purvas...

Šiandieninis persitvarkymas, paremtas viešuma, ir yra apsiavimas nuo to purvo. Nuo to, kiek mes sugebėsime tai padaryti — priklausys mūsų ateitis.

Gerb. Pirmininke, ar ne laikas LTSR VSK organams pereiti nuo antitarybinių raguanų ir ideologinių diversantų medžioklės prie pozityvaus persitvarkymo darbo?

Gaila, Jūsų interviu tam nepasitarnavo.

P.S.: Gerb. Redakcija, jeigu mano laiško turinys išeina iš viešumos rėmų (nors viešuma nėra futbolo komandos žaidimas į vienus vartus), prašyčiau supažindinti su juo nors drg. Eismuntą.

1988.06.20

Šis laiškas 20.06.88 buvo pasiųstas į „Gimtojo Krašto“ ir „Tiesos“ redakcijas. Matyt, ir „G.K.“ redakcija neišdriso peržengti viešumos rėmų ir jo nespausdino. Tuo dar sykį buvo patvirtinta prielaida, kad VSK yra neliečiamas.

ISLAIDINGAS MOKSLAS

Apskaiciuojama, kad JAV vidurvakariuose mokslas aukštosiose mokyklose pabrango dvigubai daugiau negu pakilo šeimų pajamos. Leisti vaikus į mokyklą darosi vis sunkiau.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

50

Ir vis tik visa tai pripažinus esant teisinga, ar ne atrodė beprotybė galvoti, kad banginį gali aptažinti vandenynė žvejas, nelyginant baltabarzdį mufti Konstantinopolio gatvelių minioje? Taip. Iš ypatingos snieginės Siautulingojo Dicko kaktos buvo negalima jo neatpažinti, tuo atveju, jeigu būtų sutiktas.

Pastudijavęs žemėlapius ligi vėlyvos valandos. Aha, bas šnabzdėjo, puoselėdamas savo sapnus: „As jau turiu jį pažymėtą“. Jo vaizduotė pradėjo lėkti pasiutėliu greičiu, kol pagaliau pasijutęs pavargęs turėjo kopti į denį ir atsigaivinti gryn oru.

XXXVII. Liudijimai

Nors pirmoji šio skyriaus dalis išeina iš šios knygos ribų, iš tikrųjų yra tiek pat svarbi, kaip ir bet kuris šio pasakojimo skyrius, nes pateikia smulkmenų apie idomius sperminius banginių papročius. Be to, norint nugulėti nepasitiekėjimą, galintį kilti pas kai kuriuos nepažįstancius reikalo skaitytojus, reikia pateikti platų ir aiškų paaiškinimą.

As pats žinau tris atvejus, kai banginis pabėgo, kai tas pats žmogus perstėkė buvo įsmeigęs į jį ir antrą kartą po trejų metų jį sugavęs ir pribagęs. Abi geležys, pažymėtos tuo pačiu ženklui, buvo ištrauktos iš jo kūno. Esu sąkęs, kad buvo praėjęs trejų metų laikotarpis tarp

abiejų perstėkių sviedimo ir tuo laiku sužeistasis banginis gerokai pakeliavo. Gal triskart apiplaukė aplink pasaulį.

Ir štai žmogus ir banginis vėl susitiko po trejų metų. Sakau žinąs tris panašius atvejus. Dviem atvejais as mačiau, kaip banginiai buvo puolami ir antro puolimo metu savo paties akimis mačiau dvi pažymėtas geležis ištraukiant iš negyvo banginio. Trejų metų atveju abu kartus as sėdėjau valtje ir antrą kartą atpažinau savotišką milžinišką randą po banginio akimi. Jis buvo tas pats, kurį buvau matęs prieš trejus metus.

Tad štai trys atvejai, kuriuos galiu paliudyti kaip tikrus ir suminėti daugelį kitų, girdėtų iš patikimų vyrų.

Kai kurie banginiai begyvendami naudojosi didžia pagarba, netgi galima tvirtinti, kad jų garas ir garbė buvo pasklidę po visus vandenynus. Jiems mirus, jie liko jamžinti laivų pasakose. Jie buvo laikomi turį teisę įdotis Cezario privilegijomis ir garbe. Ar ne tiesa, Timor Tomai? Garsus leviatanas, nusėtas randais, kaip ledo kalnas, labai dažnai besislapsčiąs Rytų sėjauiruose. Jo čiurkšlys daugelį kartų buvo matomas iš Olmajaus palmių įlankoje. Ar ne tiesa, Naujosios Zelandijos Dzeke? Pabaisa žveju, beplaukiančių Tatlos žemės kaimynystėje? Ar ne tiesa, Morquemas, Japonijos karaliau, apie kurį sakoma, kad jo aukštas čiurkšlys atrodysias kaip snieginas kryžius padangėje? Ir ar negali tai patvirtinti tu, Don Migueli, Čilės bangini, paslaptingais herogliais sužymėta nugara, tartum koks senas vėžlys? Tai yra keturių banginių vardai, puikiai žinomi banginių studijozams, kaip Marius ir Silla žinomi istorijos studentams.

Bet tai dar ne visa. Tomas, Džekas, Morquemas ir Don Miguelis padarė daug sunaikinimų įvairių laivų valtimis, pagaliau buvo surasti, persekioti, sužesti ir

nugalaboti narsių banginininkų kapitonų, kurie specialiai išplaukė į jūrą, norėdami juos sumedžioti.

Tariuos būsiant pravartu suminėti vieną ar du dalykus, kurie man atrodė esą svarbūs.

Pirmoje vietoje turiu pasakyti, kad, nors dauguma žmonių turi šokių tokį supratimą apie pavojus, sutinkamus banginių medžioklėje, vis tiek neturi tikro nusimnymo apie tuos pavojus ir apie jų dažnumą, su koku jie pasikartoja. Taip yra todėl, kad ne viena iš penkiasdešimčių nelaimių nepasiekia visuomenės ausų.

Išivaizduokite vargšą žveją, kuris ištrauktas iš valties virvės, pririštos prie perstėkės, banginio nutempiamas į jūrinės Naujosios Gvinėjos gelmes. Ar galima prileisti, kad šio nelaimingo vardo pasirodys dienraštyje, kurį skaitysimė rytų, bevalgydami pusryčius? Žinokite, kad kelionės metu, kurią tarp daugelio kitų atlikau Pacifike, susidūre su trisdešimčia laivų ir kiekvienas jų turėjo bent vieną žuvusį medžioklės nuotykyje. Dėl Dievo meilės, taupykite jūsų lempų aliejų, nes nėra ne vieno lieto, kuris nebūtų kainavęs žmogaus kraujo lašo.

Be abejo, žmonės turi norą ir neaiškų supratimą, kad banginis yra milžiniška žuvis, apdovanojta taip pat ir milžiniška jėga, bet visad, kai jiems paduodavau ryškų pavyzdį to dvigubo milžiniškumo, būdavau sveikinamas, kaip pasakęs gražų pokštą, nors prisiekiau siela aš tiek norėjau pasijuokti, kiek Mozė, rašydamas apie Egipto rykštės. Laimai, dalykas, kurį čia noriu išaiškinti, gali būti patvirtintas man svetimų liudininkų. Tas dalykas yra šis: kai kuriais atvejais, apgalvotai veikdamas, sperminis banginis turi pakankamai jėgos sudaužyti ir paskandinti didelį laivą ir taip yra padaręs.

(Bus daugiau)

ISPŪDINGA GEN. T. DAUKANTO KUOPOS 25 M. ŠVENTĖ

Kai kalbame apie išeivijoje atsikūrusią Lietuvos Šaulių sąjungą bei jos dalinius, negalim pamiršti greta pėstininkų šaulių gražiai besireiškiančius, jūreivišką uniformą dėvinčius jūrų šaulius ir jų dalinius, sudarančius atskirą jūrų šaulių šaką Šaulių sąjungoje.

Jūrų šaulių atskiros šakos įsisteigimo pradžią randame kaip tik Chicagoje, kada 1963 m. kovo 15 d. Lietuvos Šaulių sąjungos tuometinio pirmininko a.a. A. Valatkaičio pavedimu susidariusi šios šakos atstovų paruošiamoji komisija iš P. Adomaičio, J. Hofmano, M. Maksvyčio ir J. Ulevičiaus. Liepos 26 d. Chicagoje susaukė jūrų šaulių pirmojo dalinio būrio steigiamąjį susirinkimą. Susirinkimo dieną iš 30 susirinkime dalyvavusių i būrį įstojo 22 asmenys, sudarę pagrindą jūrų šaulių organizacijai.

Po trijų mėnesių, esant pakankamai skaičiui narių, centro valdyba būriui suteikė atskiros kuopos statusą ir pirmą jūrų šaulių kuopą, pasi-vadinusi Gen. T. Daukanto vardu, pradėjo reikštis jūrinėje šauliškose veiklose Chicagoje ir už jos ribų. 1973 metais atšventus dešimtmetį ir 1978 metais iškilmingai paminėjus 15 gyvavimo metų sukaktį, Chicago jūrų šauliai dar tvirtesniu žingsniu žengė pirmyn i Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos sudarinę veiklos sukaktį.

Spalio 15-16 d. Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa iškilmingai ir džiaugsmingai atšventė savo veiklos 25 metų sukaktį, kuri dviejų dienų programa ir specialiu 76 puslapių atspausdintu puikomis nuotraukomis ir tinkamai apipavidalintu leidiniu buvo prasmingai paminėta.

Spalio 15 d., šeštadienį, neužmirint lietingo oro, dalyvaujant netoli 200 svečių, Šaulių namuose minėjimas buvo pradėtas sukurtyviniu banketu su oficialia dalimi, vaisėmis, menine programa ir šokiais. 7 val. vak. svečiams susirinkus i susėdus prie gražiai papuoštų stalų, kuopos pirmininkas E. Vengianskas, visus pasveikinęs, vakaro programą pradėjo pristatydamas svečius: pirmininką M. Abarių su ponia, sąjungos vyr. kapelioną kun. J. Borevičių, Lietuvos kūrėjų savanorių s-gos Chicago skyriaus pirmininką J. Tamulį, LKVS Ramovės Chicago skyr. pirmininką A. Juškevičių su ponia, Mažosios Lietuvos lietuvių dr-jos ir rezistencinio sąjūdžio pirm. V. Žiobry, LDK Birutės dr-jos pirm. E. Legeckienę, Šaulių s-gos garbės narius V. Tamošiūną, A. Budrecką ir P. Petrušaitį, atvykusius iš Detroito, Clevelando, Kanados, Racine, Rockfordo, Cicero ir kt.

Pristačius svečius j.s. V. Zinkui komanduojant, buvo įneštos JAV-bių, Lietuvos, LKVS Ramovės, Vytauto Didžiojo rinktinės, rinktinės moterų, Cicero Ramovės, Detroito Švyturio, Detroito St. Butkaus, Clevelando Kar. A. Juozapavičiaus ir Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vėliavos. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokacijos maldas sukalbėjo kun. J. Borevičius.

Buvo s-gos garbės žmonių 50 metų šauliškose veiklose pažymėjimų ir 1988 m. kuopos šaudymo varžybų laimėtojams

dovanų įteikimas. Už nuopelnus veikloje Lietuvos laibui ir Šaulių sąjungai pirm. M. Abarius ir s-gos Ordinių kom-jos pirm. kun. J. Borevičius nusipelnusiems Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos nariams prisegė Šaulių žvaigždės ordina — V. Utrai, M. Gydienei, V. Zinkui, G. Kuzmienei ir U. Zinkienei, medali — A. Aleksandravičiui, M. Kerelienei ir B. Petrauskui. Kuopos nariams, nepriklausomos Lietuvos laikais įstojušiem i Šaulių sąjungą — K. Juskaičiui, J. Stukui, M. Kerelienei, K. Radvilai ir jūr. kapt. B. Kristopaitiui buvo įteikti specialūs 50 metų šauliavimo pažymėjimai. Kuopos 1988 m. šaudymo varžybų laimėtojams vyrų grup. A. Aleksandravičiui ir moterų grup. C. Peldun, LKVS Ramovės pirm. A. Juškevičius ir LDK Birutės dr-jos pirm. E. Legeckienė įteikė a.a. plk. K. Dabulevičiaus ir Birutės dr-jos garbės narės a.a. M. Tumišenės skirtas pereinamąsias taures bei dovanas. Antras, trečias vietas laimėjusiems — B. Petrauskui, V. Zinkui, P. Mikštiei ir svečių grupėje pirmą vietą laimėjusiam šauliui ramovėnui S. Rudokui.

Po to kuopos pirmininkas E. Vengianskas tarė 25 m. Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos nueito kelio ir veiklos apžvalginį žodį, kuriame aptarė kuopos egzistencijos laikotarpį, atliktus darbus bei pasiektus laimėjimus, minėtiną pastangą lietuvių palaikymui, kultūrinėje, švietimo, visuomeninėje, tautinėje, reprezentacinėje, informacinėje ir šalpos pasireikimuose. Nurodė, kad kuopa per 25 metus lietuvių palaikymo, švietimo, spaudos, šalpos ir politinių veiksmų paramai iš kuklių kuopos išteklų yra paaugėjusi daugiau kaip 16,000 dol. Aptarė kuopos apimtyje jūrinės programos, vykdomo šalpos ir kuopos indelį, atskirų narių talką sąjungos centriniams organams. Išvardinę buvusius kuopos pirmininkus, pakvietė visus atsitojimu i minutes susikaupimu pagerbti 32 mirusius Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narius.

Kuopos pirmininkas E. Vengianskas, baigdamas savo žodį, dėkojo Lietuvos Šaulių sąjungai jos vadovų bei už ilgametę jūrų šaulių globą, šauliškios veiklos rėmėjams už moralinę bei materialinę paramą, kuopos nariams bei vadovams už nepailstamą ilgametį pasi-aukojimą, Chicago rajone veikiantiems šaulių daliniams bei jų vadovybėms ir giminingoms organizacijoms — Lietuvos Kūrėjų savanorių, LKVS Ramovės ir Birutės dr-jos vadovybėms už bendradarbiavimą.

Kuopos pirmininkui baigus apžvalginį žodį, buvo sveikinimai. Šiltą sveikinimo žodį tarė Lietuvos Šaulių sąjungos pirmininkas M. Abarius. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių vardu sveikino J. Tamulis, ramovėnų ir Cicero Altos vardu pirm. A. Juškevičius, birutininkų — pirm. E. Legeckienė, Mažosios Lietuvos lietuvių dr-jos ir rezistencinio sąjūdžio — pirm. V. Žiobrys, garbės nariai — V. Tamošiūnas ir A. Budreckas, sąjungos moterų vadovė A. Kirvaitytė. Buvo perskaitytas Lietuvos Gen. konsulo V. Kleizos sveikinimo tekstas.

Raštu Gen. T. Daukanto jūrų

Lietuvių šaulių sąjungos pirm. M. Abarius, Gen. T. Daukanto j.s. kuopos pirm. Vengianskas, vald. narė M. Gydiene ir G. Kuzmienė prie vainiko žuvusiems už Lietuvos laisvę Jaunimo centro sodelyje spalio 16 d.

šaulių kuopą sveikino Amerikos Lietuvių Taryba, garbės pirmininkas V. Mantautas, jūr. kpt. B. Kristopaitis, 1919 metų šaulys-partizanas K. Čeputis, „Tremties Trimto“ redaktorė — S. Kaunelienė, s-gos garbės narys V. Išganaitis, Vytauto Didžiojo pirm. A. Paukštė, St. Peterburgo Romo Kalantos pirm. V. Gedmintas, Cicero Klaipėdos j.s. pirm. J. Mikulis, St. Peterburgo Palangos j.s. pirm. A. Šukys, Sidnejaus Dariaus ir Girėno s. pirm. S. Pačėsa, Brocktono Martyno Jankaus s. pirm. S. Gofensienė, Melbourne DLK Vytenio s. pirm. J. Kvietelaitis, Delhi DLK Gedimino s. pirm. G. Rugienis, Gellongo — Elsie Geleznio Vilko s. pirm. S.E. Lipčius, Bostono J. Vanagačio s. pirm. S. Augonis, Montrealio pirm. A. Mylė, Racine DLK Kestučio s. pirm. P. Petrušaitis, Detroito St. Butkaus s. pirm. E. Milkus, Sudbury Maironio s. J. Stokus, Worcester Dr. Vinco Kudirkos s. pirm. A. Grigalaukas, Detroito Švyturio j.s. pirm. B. Valiukėnas, Hamiltono DLK Algirdo s. pirm. P. Kanopa, Clevelando Kar. A. Juozapavičiaus s. pirm. A. Pautienis, Clevelando Žalgirio s. pirm. K. Židonis ir neprik. Lietuvos laikų šaulė M. Kereliene.

Po sveikinimų, kuopos pirmininkui tarus visiems padėkos žodį ir išnešus vėliavas, oficialioji dalis buvo baigta. Toliau buvo įdomi meninė programa, kurią, Aldonai Brazienai akompanuojant, meniškai paminėjęs „Meilės Valsą“ — liaudies dainą, „Shuberto serenadą“, ariją iš operos „Eglė žalčių karalienė“, ariją iš operos „Traviata“ ir muz. Kačanausko harmonizuotą liaudies dainą „Gėriau dieną, gėriau naktį“ atliko solistas Algirdas Brazis, už ką su dėkingumu jam buvo paplota.

Iškilniausios gražios, visus gerai nutekusios meninės programos, visi buvo pakviesti skaniais vakarienės patiekalais pasivaikšinti. Ant stalų buvo paduota šeimininkės L. Matulevičienės pagaminta šilta vakarienė ir atgaivinimui šampanas. Buvo užkandžiujama, dalinamasi vakaro įspūdžiais ir maloniai tarpusavyje šnekučiuojamasi. Vakarienės metu sąjungos pirmininkas M. Abarius pakėlė šampano tostą už didvyrišką šiuo metu kovojančių dėl Lietuvos laisvės pavergtose tėvynėje mūsų brolių ir sesių laikyseną. Sol. A. Brazis pakvietė visus sumušti stiklais už Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopą, kuriai griausmingai buvo sugiedota Ilgiausių metų. Kuopos pirm. E. Vengianskas pakvietė visus pakelti šampano taurelę už Lietuvos Šaulių sąjungą, po kurios vėliava dariniai rikiuojasi Chicago šauliai, už s-gos vadovybę ir visus šauliškose veiklose rėmėjus.

Vėliau, kavutę begurkšnojant, sesėms V. Kulbokienei, I.

Petrauskienei, M. Gydienei ir kt. gerokai pasidarbavus laimėjimų bilietelius beplatinant, V. Utrai ir G. Kuzmienei pravedė trijų vertingų dovanų paskirstymą. Puikų aliejiniais dažais dažytą dail. Onos Kronienės nupieštą brangų paveikslą laimėjo Vytauto Didžiojo s. rinktinės valdybos pareigūnė M. Gudaitienė. A. Aleksandravičiaus paukotas „Canon“ foto aparatas teko s-gos garbės nariui V. Tamošiūnui. 12 butelių šampano dėžė teko kuopos nariui B. Petrauskui. Toliau, „Vycio“ šokių muzikai grojant, sukosi poros, lingavo ir trepsėjo.

Sekmadienį, spalio 16 d., Lietuvos kūrėjai savanoriai, ramovėnai ir šauliai su vėliavomis 10 v.r. rinkosi Jaunimo centre eisenai į pamaldas Jėzuitų koplyčioje padėkoti Aukščiausiam už Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narių globą, pasimelsti už mirusius kuopos narius ir maldoje prisiminti Lietuvos laisvės kovose žuvusius karius, partizanus ir šaulius. 9 vėliavų rikiuotės vedami šauliai, vivelando Kar. A. Juozapavičiaus s. pirm. A. Pautienis, Clevelando Žalgirio s. pirm. K. Židonis ir neprik. Lietuvos laikų šaulė M. Kereliene.

Po pamaldų, vėliavoms prie Lietuvos Laisvės kovų paminklo išsikišus ir organizacijų atstovams bei visuomenei susirinkus, LKVS Ramovės pirmininkas A. Juškevičius pravedė tradicines žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimo apeigas. Vytauto Didžiojo rinktinės garbės pirmininkas V. Išganaitis, asistuojant jūrų šaulės Abarienei ir Zinkienei, įžiebė aukrą. Nuleidus JAV-bių ir Lietuvos vėliavas pusiau stiebo, buvo sugiedota giesmė „Marija, Marija“. Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos pirmininkas E. Vengianskas, palydint jūrų šaulėms M. Gydienei ir G. Kuzmienei, padėjo vainiką. Patriotini žodi tarė M. Abarius. Sugie-

dojo Lietuvos himną.

Prieš išsiskirstant trumpą žodį tarė s-gos pirm. M. Abarius, jūrų šaulių vadovas B. Valiukėnas, St. Butkaus kuopos pirm. E. Milkus, ramovėnų pirm. A. Juškevičius, žurnaliste Z. Juškevičienė ir Gen. T. Daukanto kuopos pirm. E. Vengianskas. Norisi pasidžiaugti Chicago jūrų šaulių dvidešimtpenkmečio sukakties paminėjimo pasiekimu, padėkoti jiems už suteiktą malonią progą, pamiršus visus dienos rūpesčius, jūrų šaulių tarpe atsigausti.

Krpd.

Laiškas

„Draugo“ spalio 19 d. laidoje pirmame puslapyje buvo atspausdinta „Lietuviai Baltųjų rūmų pasitarime“. Tame straipsnyje minima, kad i konferenciją buvo pakviesta po keturis atstovus iš lietuvių, latvių ir estų ir klaidingai paskelbta, kad lietuviams atstovavo: Vliko pirm. dr. K. Bobelis, PLB pirm. prof. dr. V. Bieliauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. inž. Gr. Lazauskas, Liet. Inf. centro atstovas V. Nakas ir Jungt. Pabaltiečių komiteto atstovė R. Pabedinskaitė. Ginta T. Palubinskaitė, Jungtinio Pabaltiečių komiteto (JBANC) visuomeninių reikalų direktorė, atstovavo JBANC Baltųjų rūmų pasitarime.

Red. pastaba. Visus neaiškius sutrumpinimus braukiname, nes daugelis skaitytojų jų nesupranta. Pabaltiečiai ir yra lietuviai, latviai ir estai. Ateityje tik taip žymima pranešimuose.

IŠ EŽERO GAUS 25 AKRŲ

Loyolos universitetas nusprendė užpildyti prie jo prieinamą Michigano pakrantę ir gauti 25 akrus žemės savo įstaigos erdvei praplėsti. Chicago planavimo komisija šiam planui pritarė.

INTERNATIONAL INDUSTRIES

Algis Grigas, pirmininkas

NAUJAS PATARNAVIMAS

NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų giminės bei artimieji gali netrukus sėdėti už naujos Volgos ar Žigulių vairo! Arba: be palydovo, jiems patogiu laiku gali apsipirkti užsienio valiutos parduotuvėje Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje už jūsų nurodytą sumą.

Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6189

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS
VEDIMAI — PATASYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesių. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

NAMŲ APŠILDYMAS
Išvalau ir remontuoju visų rūšių namo šildymo įrengimus ir pakeičiu vandens šildytuvus.

ALBIN BANYS
447-8806

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50
Illinois gyventojai moka \$6.94
Užsakymus siųsti;

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoji apylinkė, mieste ar priemiesčiu. Suinteresuoti prašau skambinti ar užteiti pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

FOR RENT

Išnuomojamas gražus 2 mieg. kamb. butas. Šiluma, vrykla, šaldytuvas, kilimai, skalbykla. Pagaidevama suaugusi moteris. Be gyvuliukų. \$450 i mėn. + „security“ įmokėjimas. 84 & Kedzie apylinkėje. Tel. 737-1624 arba 594-9366.

Išnuomojamas 5 modernių kamb. butas 2 aukšte, Cicero. Suaugusiems gyvuliukų. Skalbimo kamb., autom. pastaityti vieta. Nuomininkas moka už dujas ir šilumą. Galima užimti gruodžio 1. Tel. 652-5972 arba 652-4992

HELP WANTED

EARN MONEY AT HOME!
Assemble Jewelry, Toys, Electronics, others. FT & PT work available. Call (Refundable) 1-407-744-3000 EXT. S 664A 24 hrs.

Česlovas Grincevičius
VIDUDENIO VARPAI
Pasakojimai ir pasakos

(Laimėjusi LRD grožinės literatūros premiją)

Šioje knygoje autorius gyvai ir vaizdžiai pasakoja nepriklausomoje Lietuvoje išgyventus atsitikimus. Tai apysakų, novelių ir legendų rinkinys, kurį kiekvienas turėtų perskaityti ir pasigrožėti autoriaus jaudinančiais pasakojimais.

Išleido LK klubas Chicago, 1985. Kaina su persiuntimu \$5.00. Illinois gyv. moka \$5.32.

Užsakymus siųsti;
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZENO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiai ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

PRELATĄ PIJŲ RAGAŽINSKĄ PRISIMENANT

A. a. prel. Pijus Ragažinskas

Nors mudu amžiumi ne-
daug skyrėmės, bet arčiau
susipažinome tik Kunigų semi-
narijoje. Ten kartu gyvenome jis
du pirmuosius, o aš du pasku-
tiniuosius metus. Išskyrę iš
seminarijos, nesusitikome
arčiau gana ilgai. Kai jis buvo
pašvestas kunigu ir po kelerių
metų išvyko į Braziliją ten pa-
tarnauti emigruojantiems lie-
tuvams, tada aš mokiausi
Romoje. Brazilijoje gyveno ir
darbavosi Sao Paulo mieste.
Kokį jį prisimena lietuviai Bra-
zilijoje, tokios jis buvo pri-
gimtios: ramus, mažakalbis,
visada su šypsena.

Apie jo pasišventimą lie-
tuvams Brazilijoje gali plačiau
pasakyti tik patys Brazilijos lie-
tuvai. Aš paminėsiu kelis
faktus, kurie papildo tai, kas
buvo paminėta spaudoje apie jo
veiklą. Po išsiskyrimo iš Ku-
nigų seminarijos mudu vėl susi-
tikome arčiau ir susikalbėjome
tik 1955 metų liepos mėnesį
Brazilijoje Rio de Janeiro vyku-
sio Pasaulio Eucharistinio
kongreso proga. Daugiausia dė-
ka kanauninko Zenono Ignata-
vičiaus, kuris tada darbavosi
Rio de Janeiro arkivyskupijos
kurijoje. Tame kongrese
lietuviai pasireiškė labai
graziai. Už tai, kad to kongreso
dienomis lietuviai buvo plačiai
minimi spaudoje ir per radiją,
tai buvo kunigo Pijaus Ra-
gažinsko dėka, kas bus pa-
aiškinta kalbant toliau.
Kongrese dalyvavo ir kunigas
Pijus su apie 150 lietuvių iš Sao
Paulo. Kongreso dienomis susi-
tikdami su kunigu Pijum apta-
rėme mintį bandyti Pietų
Amerikos lietuvių kongresą.
Jam plačiau papasakojau apie
Amerikos lietuvių lietuvių
dienes, apie A.L.K. federacijos
susivaižavimus ir jų reikšmę
lietuviams.

Kunigo Pijaus Ragažinsko ini-
ciatyva 1965 metų vasario 17-19
dienomis įvyko Sao Paulo pir-
mas Pietų Amerikos lietuvių
kongresas. Po kunigo Pranciš-
kaus Brazio, MIC, pašventimo

vyskupu vasario 12 dieną, porą
dienų pabuvęs Romoje, 15 dienų
kartu su ministeriais Stasiu
Lozoračiu ir Vaclovu Sid-
zikausku išskridome į Braziliją
dalyvauti lietuvių kongrese
Sao Paulo. Kongreso dienoms
Brazilijos radijas ir spauda tiek
ir taip kalbėjo apie lietuvių
kongresą, tarsi tai būtų kokis
nors visos Brazilijos svarbus
įvykis. O tai kalbėjo todėl, kad
kunigas Pijus Ragažinskas buvo
žurnalisto sąjungos pirmi-
ninkas. Tai pasako, kiek ir kaip
jis buvo žinomas Brazilijos spau-
dai, kokią nuomonę buvo sukū-
ręs apie save ir lietuvius. Šio
Pietų Amerikos lietuvių
kongreso proga taip pat kunigo
Pijaus Ragažinsko patvarkymu
Lietuvos ministeriai ir būrelis
lietuvių lankėme arkivyskupą,
miesto merą, buvome priimti
Sao Paulo valstijos gubernato-
rius, kuris buvo žinomas kaip
labai įtakingas to laiko Brazil-
ijos valstybės reikaluose.
Pokalbio metu gubernatorius
paėmė už rankos, per pečius
apkabino kunigą Pijų Ra-
gažinską ir mums tarė: Neži-
note, tad žinokite, kad Braziliją
valdoma mudu.

Ta proga teko išgirsti, ko
niekad neminėjo kunigas Pijus
Ragažinskas ar kuris kitas
lietuvis, kad neseniai įvykusio
perversmo prieš prokomunistinį
Brazilijos prezidentą vienas iš
trijų to perversmo organizatorių
buvo ir kunigas Pijus Ra-
gažinskas. Privatai asmeniškai
to užklaustas, kunigas Pijus
atsakė jam būdingu žodžiu –
tylėdamas.

Kongreso paskutinę dieną
kunigas Pijus mane užklau-
sė, ar sutikčiau pasikalbėti su ke-
liais jaunais inteligentais. Tai
įvyko to patį sekmadienio vaka-
re. Kalbėjome iki trečios valan-
dos ryto. Jie visi kalbėjo ir pran-
cūziškai, tad vertėjo nereikėjo.
Kalbėjome apie kelius, kaip
ginti Braziliją nuo komunistų
propagandos įtakos. Tarp ko
kita, jiems papasakojau apie
Lietuvoje padarytą sekmą
prieš tą propagandą darbą –
žemės reformą.

Kongresui pasibaigus teko
dalyvauti pas kunigą Pijų Ra-
gažinską įvykusiame žurnalis-
tų susirinkime, kuria proga
dalyviams laikiu Mišias Šv.
Juozapo lietuvių bažnyčioje ir
prancūzų kalba pasakiau
trumpą žodį.

Sao Paulo lietuviams prelatas
Pijus Ragažinskas paliko gražų
atminimą. Mano paminėti fak-
tai gal kiek papildys jo paliktą
paveikslą.

Vyskupas Vincentas Brizgys

RUOŠIAMA KONSTITUCIJA OKUP. LIETUVAI

JUOZAS VITĖNAS

Sovietų komunistų partijos
politinėje konferencijoje birželio
mėn. buvo priimta rezoliucija,
kurioje pasisakyta iš esmės pa-
keisti kai kuriuos Sovietų
Sąjungos sąjunginių bei auto-
nominių respublikų konstitucijų
straipsnius. Buvo motyvuota
tuo, kad Sovietų Sąjungoje susi-
darė nauja politinė padėtis.

Naujos konstitucijos projektui
paruošti okup. Lietuvai buvo
Lietuvos mokslo akademijoje
sudaryta speciali komisija, kuri
šį uždavinį atliko, ir konstituci-
jos projektą perdavė specialiai

aukščiausios tarybos komisijai.
Kai komisija šį projektą per-
žiūrės, jis bus pateiktas
visuomenės svarstymui. Po to
jis bus perduotas aukščiausiajai
tarybai, kuri savo sesijoje
gruodžio mėn. turėtų jį priimti.

Apie šią okup. Lietuvai ruo-
šiamą konstituciją Vilniaus
radio darbuotoja Roma Pakė-
nienė spalio 7 d. pasikalbėjo su
vienu tos konstitucijos rengėju,
aukščiausios tarybos konstituci-
jos komisijos nariu Juozu
Bulovu.

Konstitucijos projektas, sakė
Bulovas, skelbia, kad Lietuvos
tarybų socialistinė respublika

Demonstracijos prieš Sovietų vergiją.

Nuotr. Rasos Miliauskaitės

yra suvereni socialinė valstybė,
išreiškianti visų respublikos
piliečių valią ir interesus. Anot
jo, toliau sakoma, kad visa
valdžia priklauso liaudžiai, o
liaudis savo suvereninę galią
reiškia per deputatų tarybų
rinkimus. Deputatų tarybos
sudaro Lietuvos politinį
pagrindą ir yra konstitucinių
teisių garantas respublikos te-
ritorijoje.

Pakėnienė pažymėjo, jog
dabar veikiančioje konstitucijoje
Lietuvos suvereniteta garantuo-
ja Sovietų Sąjungos organai.
Taip pat bus panaikintas 6
straipsnis, kuris sako, kad
visiems valstybės organams
vadovauja Sovietų Sąjungos
komunistų partija.

Anot Pakėnienės, vienas svar-
biausių naujos konstitucijos
straipsnių sako, kad Lietuvos
teritorijoje galioja tik Lietuvos
valstybės įstatymai. Sovietų
Sąjungai priklauso tik šalies
gynyba, bendravaltystinė užsie-
nio politika ir bendroji finansų
politika.

Bulovas pabrėžė, kad Lietuva
pasilieka teisę Sąjungos
kompetencijai perduotas funk-
cijas grąžinti sau, jeigu
Sąjungos organų veikla prieš-
tarauja Lietuvos interesams.

Veikiančioje konstitucijoje yra
numatytos dvi nuosavybės for-
mos: valstybinė-socialistinė ir
asmeninė nuosavybė. Projekte
dar kalbama apie kooperatinę
nuosavybę, privatinę nuosavybę
ir mišrios nuosavybės formas.

Pagal veikiančią konstituciją
valstybė saugo tik socialistinę
nuosavybę, o projekte numa-
toma, kad valstybė saugo visas
nuosavybės formas ir sudaro
sąlygas jas gausinti.

Anot Pakėnienės, Bulovas
taip pat pabrėžė, kad pagal
konstitucijos projektą, imonės ir
gamtos turtai, esantys Lietuvos
teritorijoje, priklauso Lietuvai,
kuri juos disponuoja ir tvarko.

Atskiras konstitucijos skirsnis
reglamentuoja socialinį, kultū-
rinį Lietuvos suvereniteta ir
savarankiškumą tvarkant
ryšius su užsienio šalimis.

Kaip vienus svarbiausius
Lietuvos valstybingumo požy-
mius Bulovas paminėjo kalbą,
pilietybę ir nacionalines karines
formutes. Anot jo, pagal
projektą Lietuvos piliečiai
karinę prievolę turi atlikti
respublikos nacionalinėse kari-
nėse formutėse ir joms drau-
džiama dalyvauti kariniuose
veiksmuose, kuriuos draudžia
Jungtinės Tautos.

Pakėnienė sakė, kad
konstitucijos projekte straipsnis
dėl kalbos taip skamba: vals-
tybinė Lietuvos tarybinės socia-
listinės respublikos kalba yra
lietuvių kalba, kad LTSR
garantuoja lietuvių kalbos
naudojimą valstybės ir visuo-
menės organų veikloje, kultūros
mokslo įstaigose, gamybos
imonėse bei organizacijose. Kar-
tu sudaroma galimybė mokytis
ir kitas Lietuvoje vartojamas
kalbas, o rusų kalbą vartoti
kaip Sovietų Sąjungos tautų
tarpusavio bendravimo priemo-
nė.

Pilietybės klausimu Bulovas
pasakė, kad Lietuvos aukščiau-
sioji taryba turi priimti atskirą
įstatymą, kaip konkrečiais atve-
jais Lietuvos pilietybę sutei-
kiama. Konstitucijos projekte

sakoma, kad bet kuris žmogus,
atvykęs į Lietuvą, pirmiausia
turi įsigyti Lietuvos pilietybę ir
tik po to jis tampa Sovietų
Sąjungos piliečiu. Anot Pakė-
nienės, Bulovas pabrėžė, kad iki
šių atvykę iš kitų Sovietų
Sąjungos vietovių piliečiai
naudojasi visomis teisėmis ir
turi nemažai privilegijų. Pili-
tybės įstatymas turėtų panai-

kinti šią tvarką.

Pagal naują konstitucijos projek-
te sakoma, kad Lietuvos
valstybinis herbas yra baltas
vytis raudoname lauke,
valstybinė vėliava – auðklas
iš trijų lygių horizontalių juostų
– geltonos, žalios ir raudonos,
o Lietuvos valstybinis himnas
yra Vinco Kudirkos tautiška
giesmė.

Taigi tokį konstitucijos projek-
tą okupuotai Lietuvai parengė
Lietuvos mokslo akademijos
komisija. Dar pamatysim, koks
projekto bus pateiktas
visuomenės svarstyti ir koki
priims Maskvos pastatyta LTSR
aukščiausiaji taryba.

AUSTRALIJOS ORKESTRAS

Chicago simfoninis orkestras
ankščiau šiais metais koncer-
tavo Australijoje, o lapkričio 1
d. Sydneyje simfoninis orkest-
ras turejo sėkmingą koncertą
Orchestra Hall salėje Chicagoje.

Po sunkios ir ilgos vėžio ligos mirė

A.†A.

RIMVYDAS DRAGUNEVIČIUS

1988 m. spalio 28 d., sulaukęs 57 m. amžiaus. Palaidotas
1988 m. spalio 31 d. su amerikiečių kariškomis tradicijomis.

Gimęs Kaune, šiame krašte išgyveno 37 metus.
Nuliūdime liko motina Anelė Dragunevičienė, dvi
dukterys Milda Riggs ir Elena, sesuo Audronė Pakštienė,
broliai Algimantas, Vitolis ir Gediminas su šeimomis.

Šeima nuoširdžiai dėkoja Hartfordo Šv. Trejybės parapijos
klebonui kun. Juozui Matučiui už maldas koplyčioje, šv. Mi-
šias bažnyčioje ir palydėjimą į kapines.

Labai ačiū LB Connecticut apygardos pirm. Jaunučiui
Nasvyčiui už gražius ir prasmingus atsisveikinimo žodžius
koplyčioje.

Labai ačiū poetui-solistui Leonui Lėtui-Adamkevičiui už
giedojimą bažnyčioje.

Ačiū visiems už šv. Mišių aukas, gražias gėles, dalyvavimą
šermyse, ir laidotuves, nešiusiems karstą.

Ypatingą padėką Zitai ir Benediktui Dapkams, kurių
nuoširdžia ir neįkainojama pagalba ilgai prisiminime.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Jonui Rimsai, rūpes-
tingai tvarkiusiam laidotuves.

Nuliūdusi šeima

Hartford, Connecticut

Mylimam Sūnui ir Broliui

A.†A.

RIMVYDUI DRAGUNEVIČIUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą ANELEI DRA-
GUNEVIČIENEI ir AUDRONEI PAKŠTIENEI su
šeima bei visiems artimiesiems.

Vašingtono Lietuvių moterų klubas

A.†A.

JONUI PALILIŪNUI

mirus, žmoną ELENA, sūnų ALGIRDA, dukrą
ŽIVILĘ ŠIMAITIENĘ, gimines ir artimuosius nuo-
širdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aleksandras ir Stasys Petokai

Upland, CA.

A.†A.

EDVARDUI JONAIČIUI

mirus, seserį ALBINĄ LUKIENĘ, jos šeimą ir
artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ona ir Stasys Lukai ir šeima

A.†A.

PETRUI INDREIKAI

mirus, liūdinčioms dukterims BIRUTEI, DANUTEI
ir ALDONAI su jų šeimomis reiškiamė nuoširdžią
užuojautą ir liūdime.

Jadvyga ir Aleksandras Atučiai

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. lapkričio 8 d.

5

PADĖKA

A.†A.

Darata Adelė Mickūnienė

mirė 1988 m. spalio mėn. 6 d. ir palaidota Forest Hills
kapinėse Bostone.

Reiškiamė gilią ir nuoširdžią padėką visiems daly-
vavusiems šermyse ir laidotuves, o taip pat už iš-
reiktas užuojautas, šv. Mišias, aukas lietuvių ir Skau-
tijos Fondams.

Ačiū visiems.

Sūnūs Česlovas ir Elmontas su šeimomis

Kompozitoriui

EDVARDUI PILYPAIČIUI

Lietuvoje mirus, Jo liūdinčią mielą sesutę profesorę
VLADĄ SABALIENĘ su šeima ir visą Pilypačiū
giminę nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ona ir Jonas Adomaičiai

Sunny Hills, FL.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x JAV LB krašto valdybos posėdžiai vyko Chicagoje Seklyčioje lapkričio 5-6 d. Suvažiavo buvusieji krašto valdybos nariai bei tarybos pirmininkė Angelė Nelsienė. Buvusioji JAV LB krašto valdyba naujai perdavė pareigas. Be to, dar buvo bylų, finansų ir kito turto perdavimas. Platinė žinių bus vėliau. Spaudos konferencija numatoma lapkričio 12 d. 2 val. p.p. Seklyčioje.

x Tilžės Akto paskelbimo 70 metų sukakties minėjimas bus šį sekmadienį, lapkričio 13 d., 2 val. p.p. Šaulių namuose. Programoje — iškilmingas vėliavų įnešimas, Tilžės Akto skaitymas ir paskaita. Meninėje programoje — dainininkės Aldona Buntinaitė ir Eglė Rukštelytė Sundstrom, o taip pat Frank Zapolio vadovaujami Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjai. Iškilmės su vėliavomis dalyvaus Vytauto Didžiojo ir „Nemuno“ rinkinių šauliai, — ir Maž. Lietuvos Lietuvos draugija. Minėjimą ruošia ir visuomenė dalyvauti kviečia Maž. Lietuvos rezistencinis sąjūdis.

x Lietuvos Istorijos draugijos susirinkimas bus šį trečiadienį, lapkričio 9 d., 3 val. p.p. Seklyčioje. Bus valdybos rinkimai, paskaita ir pasižmonėjimas. Nariai ir nenariai laukiamie susirinkime.

x Patricijos Samulytės su James Lake užsakui prieš santuoką eina Nekalto Prasiidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

x Lilija ir Vytautas Povilaičiai, gyvenę Chicagoje, spalio 30 d. buvo sunkiai sužeisti automobilio nelaimėje. Nelaimė įvyko kelyje iš Sanford į Mount Dora miestelį, kur į Povilaičių mažą keleivinį automobilį trenkė iš priekinės pusės atvažiuojantis paslydes ilgų distancijų sunkvežimis. Abu Povilaičiai yra Sanfordo, Fla., ligoninėje, kur jie turės ilgesnį laiką likti. Jie gyvena Orange City mieste, netoli Daytona Beach kurorto, kur yra susikūrusi nemaža lietuvių kolonija.

x A. A. Aleksandrui Zujui mirus, jo artimieji vietoj gėlių gausiai aukojo Tautos Fondui Lietuvos laisvinimo reikalams. Dvidešimt trys aukotojai įamžino a. a. A. Zujų Tautos Fonde, tuo prasmingai pareikšdami užuojautą velionio žmonai Elenai Zujenei.

x Lietuvių Fondui vajuos proga aukojo: \$300 Gintaras ir Valentina Čepai, po \$200 Kostas ir Jadviga Dočkai, Marija Ulinskaitė (pakartotina), po \$100 Vytautas ir Joana Dailidės, Lucy E. Kall, Aldona Markelienė, Elena Palilūnienė, Union Pier Lietuvių Draugija. Prašome aukas siųsti ir lapkr. 12 d. pokyviu bilietus įsigyti LF būstinėje 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

x Ieškoma Mykolas Gecevičius arba jo šeima. Turintieji žinių apie jį, prašome paskambinti „collect“: Sonė Gecevičiūtė-Jaskulienė, 1-616-342-8931.

(sk)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštat. 9 v. r. iki 1 val. d.

x Kun. Albinas Dumbliuskas iš Karagandos, Kazakstano, rodys skaidres, filmų ištiraus, ir kalbės apie Bažnyčios veiklą Vidurinėje Azijoje. Vakaronė bus Jaunimo centro kavinėje lapkričio 8 d., antradienį, 7:30 val. vak. Visi, kurie gali, kviečiami dalyvauti.

x Vidos Seibutytes ir G. Petro Lieponio užsakui prieš moterystės sakramentą eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x East Chicagos Lietuvių Medžiotojų ir meškeriojų klubas lapkričio 12 d., šeštadienį, rengia tradicinį rudens balių, kuris bus Jonyno salėje, 1459 Veden Rd., Chesterton, Ind. Bus vakariene, šokiams gros puikus K. Ramanauskos orkestras. Klubo nariai ir visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

x Dr. Saulius Cibas vadovauja Bostono Brigham and Women's ligoninės citologijos departamentui. Jis taip pat yra „prisiėkęs“ pianistas. Dr. Saulius Cibas akompanuos smuikininkei Lindai Veleckytei lapkričio 20 d. 3 val. p.p. Margučio rengiamame koncerte Jaunimo centre.

x Už religinį atgimimą Lietuvoje rožinis ir šv. Mišios bus aukojamos lapkričio 11 d., penktadienį, 6:30 v.v. Jėzuitų koplyčioje. Visi kviečiami dalyvauti.

x Dr. Robertas Vitas, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vicepirmininkas, vyksta į Detroitą atstovauti Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjime lapkričio 20 d. Šv. Antano parapijos salėje. Jis kalbės apie savo darbą lietuvių kultūrinį vertybių išsaugojimo srityje. Mykolas Abarius, Lietuvių Šaulių sąjungos centro valdybos pirmininkas, yra Lituanistikos tyrimo atstovas Detroito.

x Oskaras Kremeris, La Grange Park, Ill., Amerikos Lietuvių Tarybos ir kitų organizacijų darbuotojas, pratešdamas prenumeratą, prideda ir 20 dol. auką. O. Kremerį skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Jonas Indriūnas iš Chicago, Ill., pakeisdamas adresą ir už greitą patarnavimą atsiuntė 15 dol. auką. Nuosirdus aciu.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Šv. Vardo draugija ateinantį sekmadienį, lapkričio 13 d., per 8 val. šv. Mišias turės bendrą Komuniją, o po pamaldų salėje bus susirinkimas ir pusryčiai.

x Vilniuje perleidžiamas vieno miegamojo butas. Turintieji Lietuvoje giminių prašomi teirautis tel. 219-872-3129.

x Antro kaimo 25 m. sukakties minėjimas spektaklyje Jaunimo centre lapkričio 26 d., 7:30 v.v., ir 27, 3 v. p.p. programą atliks virš 20 vaidintojų suskridusių iš visos Amerikos. Bilietai Gifts International, 2501 W. 71 St., TEL. 471-1424.

x Ieškoma Adomo Smagriūno giminių Amerikoje. Manoma, kad Adomas Smagriūnas, kilęs iš Panevėžio, turėjo dvi dukteris. Jeigu pažįstate buvusias Smagriūnaites, prašoma susisiekti su Petru Kaufmanu, 4821 Randolph Drive, Annandale VA 22003.

x ALRK Moterų sąjungos 46 kuopos 35 metų sukakties minėjimas bus ateinantį šeštadienį, lapkričio 12 d. Prasidės šv. Mišiomis 11 val. Marijonų koplyčioje. Po Mišių Sharko's West restorane, 6301 W. 63rd St., bus pietūs. A. a. Marijona Šrupšienė buvo veikli Kat. Moterų sąjungos garbės pirmininkė ir valdybos narė, taip pat 46 kuopos steigėja. Dabartinė 46 kuopos pirmininkė yra Betty Žibis ir ji pasirūpino 35 m. jubiliejaus pyragu.

x Liet. Fondo pokilyje lapkričio 12 d., Martinique salėje, bus įteiktos stipendijos Chicagoje ir apylinkėse gyvenantiems studentams. Šiais metais LF paskyrė 39 stipendininkams 68,600 dol.

(sk)

Pedagoginio Lit. instituto etnografinis ansamblis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SVEČIUOSE PAS GUBERNATORIŲ

Illinois valstijos gubernatoriaus rūmuose Springfielde spalio 23 vidurdienį rinkosi tautinių grupių atstovai. Vieni jų atvyko savo automobiliais, kiti pasinaudojo nemokama kelione autobusais, kurių iš Chicago buvo net trejetas. Nors gubernatorių šios dienos priėmimą pavadino Oktoberfest švente, jame, be vokiečių kilmės amerikiečių, buvo pakviesti dalyvauti ir kitų tautinių grupių atstovai, jų tarpe ir lietuviai, kuriems atstovavo Anatolijus Milūnas, Kazimieras Oksas, Jonas Tamulaitis, Vladas Šoliūnas ir jų visų žmonos, o taip pat J. Žemaitis ir kt.

Atvykusieji apžiūrėjo gubernatoriaus rūmus, pasigėrėjo šaunimais patalomis, kuriose vyksta įvairūs oficialūs priėmimai. Oktoberfest dėl svečių gausumo vyko gubernatorių rožių sodelyje. Čia grojo trankus vokiečių orkestras, o aikštelėje sukosi Springfieldo tautinių šokių šokėjų grupė. Šiandien jie šoko vokiečių taut. šokius, tačiau šokėjai prasarė, kad jie šoka ir lietuvių bei kitų

x Birutė Juozapavičiūtė, Toronto, Kanada, Eva Apanavičiūtė, Chicago, Ill., K. Miškinis, Rochester, N.Y., Elzbieta Kleizienė, Chicago, Ill., Antanas Rugys, Juno Beach, Fla., Marie Gluda, Elizabeth, N.J., G. Markonis, Chicago, Ill., Marija Peteraitienė, St. Petersburg Beach, Fla., Bronė Kizlauskas, Oak Lawn, Ill., Vl. Macijauskas, Euclid, Ohio, Linda Bendraitis, Boca Raton, Fla., atsiuntė po 10 dol. aukų įvairiomis progomis. Nuosirdus aciu.

x Danutė Augienė, Putnam, Conn., pratešė „Draugo“ prenumeratą ir palinkėjo visoms „Draugo“ biletemis ir bitinėliams sveikatos ir ištvermės... Labai dėkojame už linkėjimus.

x Edvardas Šileikis iš Toronto, Kanada, pratešdamas prenumeratą, prideda tokį prierašą: „Dabar vėl pajavirinsiu pensininko dienas gaudamas „Draugą“. Linkime ir toliau nenuobodžiauti.

x Aukštesniosios lituanistinės mokyklos abiturientai yra mielai laukiami „Lapų sūkuriu“ baliuje. Susitiksime senus draugus ir paremsite lietuvišką žodį.

x ALRK Moterų sąjungos 46 kuopos 35 metų sukakties minėjimas bus ateinantį šeštadienį, lapkričio 12 d. Prasidės šv. Mišiomis 11 val. Marijonų koplyčioje. Po Mišių Sharko's West restorane, 6301 W. 63rd St., bus pietūs. A. a. Marijona Šrupšienė buvo veikli Kat. Moterų sąjungos garbės pirmininkė ir valdybos narė, taip pat 46 kuopos steigėja. Dabartinė 46 kuopos pirmininkė yra Betty Žibis ir ji pasirūpino 35 m. jubiliejaus pyragu.

tautybių šokius. Vienoje sodo pusėje pastatytose palapinėse svečiai galėjo prisėsti ir pasivaikinti.

Bufetą aptarnavo vokiečių Brauhaus restoranas iš Chicago, o du barai vaisho atvykusius įvairiais gėrimais. Prie pasinaudojo nemokama kelione autobusais, kurių iš Chicago buvo net trejetas. Nors gubernatorių šios dienos priėmimą pavadino Oktoberfest švente, jame, be vokiečių kilmės amerikiečių, buvo pakviesti dalyvauti ir kitų tautinių grupių atstovai, jų tarpe ir lietuviai, kuriems atstovavo Anatolijus Milūnas, Kazimieras Oksas, Jonas Tamulaitis, Vladas Šoliūnas ir jų visų žmonos, o taip pat J. Žemaitis ir kt.

Dalyvių tarpe nuolat sukinėjosi gubernatorių James Thompson ir jo žmona — kalbėjosi su žmonėmis, fotografavosi. Gubernatorių teikia didelį dėmesį tautinėms grupėms. Dvejus metus jis Illinois Center Chicagoje ruošė priėmimą pavergtų tautų atstovams ir suteikė jiems progą ruošti ten savo parodas. Šis Oktoberfest buvo pirmą kartą ruošiamas, numatyta jį ir kitais metais ruošti. Šmetinės šventės organizavimui vadovavo gubernatoriaus asistentas Leo W. Kazaniwskyj ir Illinois State Fair tautinių grupių skyriaus vedėjas Gary Wilt.

Šis renginys buvo gera proga susitikti su Illinois gubernatorium ir pabendrauti su kitų tautybių atstovais. Visi skirstėsi su geriausiais išpužiais.

A. M.

OPEROS CHORO BANKETAS

Lietuvių operos choro banketas lapkričio 5 d. praėjo su pasisekimu. Visos vietos Jaunimo centro didžiojoje salėje buvo iš anksto užimtos. Susirinko arti 320 svečių. Programa pradėta labai punktualiai. Renginį atidarė V. Momkus, Operos valdybos vicepirmininkas. Pakvietė Nida Misiulytė pranešėjos pareigoms. V. Momkus buvo pagrindinis banketo organizatorius. Jam talkino Lietuvių operos valdyba, kurios pirm. yra Vl. Žukauskas, vicepirmininkai V. Momkus, L. Bildušas, E. Ozelenė, sekretorė G. Končienė, turto globėjas V. Aukštuolis, išdininkas St. Stropus. Banketas pradėtas koncertu.

Svečiai gėrėsi choro gretomis scenoje iš viso arti 60 choristų. Daug energijos tryksta iš jauno, talentingo dirigento, dr. Br. Kazėno, atvažinėjantio iš Clevelando. Choro dainoms akompanavo muz. R. Mockus. Klausytojų dėmesį choras iš karto patraukė savo gausumu, balsų skambumu, klusnumu dirigento mostams. Pirmą buvo ištrauka iš Smetanos operos „Parduotoji nuotaka“. Šią operą operos choras jau buvo statęs. Toliau buvo dainos „Dul, dul dūdelė“ — J. Gaubio ir „Pasėjau žilvytį“, harmonizuota dr. B. Kazėno. Jis inėšęs daug skambumo ir naujūmų; dalį atliko marmurando. Publika labai prielankiai šią dainą sutiko. Paskutinė buvo ištrauka iš Štrauso „Šikšnosparnio“. Čia dalyvavo ir solistai A. Gaižiūnienė, D. Eidukaitė-Fanelle ir A. Lindsday. Sklandžiai buvo sudainuota ir, atsiliepiant, i publikos entuziastiškas ovacijas, paskutinė dalis buvo pakartota. Pažymėtina, kad programoj buvo ištrauka iš operos „Trubadūras“, kurią statys balandžio 29-30 dienomis Morton mokyklos auditorijoje.

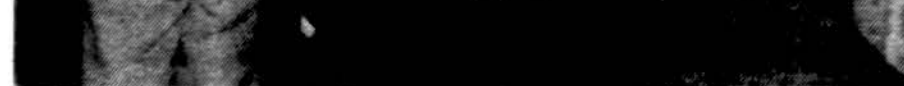
Koncertas buvo neperkrautas, žavus ir publika buvo labai patenkinta.

Kun. J. Borevičiui sukalbėjus maldą, vyko skaniai M. Kupcikevičienės paruošta vakariene. Operos choras ryžtingai ruošis „Trubadūro“ operos pastatymui Kas penktadienį vyks repetitijos, dalyvaujant muz. R. Mockui ir vadovaujant solistei bei dirigentei A. Gaižiūnienei, o protarpiais atskris dr. Br. Kazėnas pasiruošimą patikrinti ir papildyti.

Telkdamas lėšas, mūsų operos choras pravedė laimėjimus, kuriuos organizuojant daug dirbo Algis Putrius.

Lietuvių operos choras rodo daug sugebėjimų, o visuomenė jų pastangas nuosirdžiai remia. Banketui pasibaigus vyko šokiai, grojant Žaros orkestrui. Šokių pertraukos metu V. Momkus pareiškė džiaugsmą, kad bankete dalyvavo gen. kons. V. Kleiza, operos pirmas dirigentas A. Kučiūnas. Padėjo stambesnes aukas skyrusiems Rugečiams, S. Plenienei, Kupcikevičiams, J. Žemaičiui. Visų nuotaika buvo gera, prie stalų skambėjo dainos.

Juoz. Pr.

Medicinos muziejaus Jaunimo centre atidaryme. Iš k. dr. Jonas Račkauskas, S. Endrijonienė, dr. M. Budrienė ir V. Momkus.

„LIETUVIAI TAUTININKAI — KOMUNISTŲ KANKINIAI“ KNYGOS SUTIKTUVĖS

IS ARTI IR TOLI

J.A. VALSTYBĖSE

Knyga visuomenei buvo pristatyta spalio 23 d. Tautiniuose namuose Chicagoje. Dideliu dr. L. Kriaučeliūno rūpesčiu, skambinimais ir asmeniškais kvietimais salė buvo artipilnė nors tuo metu ir daugiau renginių vyko. Su naująja knyga susitikimu trumpu žodiu pradėjo P. Buchas, toliau ir plačiau apie ją kalbėti pakvietė svečiai iš Floridos Vyt. Abraitį, „Naujosios Vilties“ redaktorių. Jokio pasirinkimo neturėjo. Telefonu jam buvo pasakyta, kad jis kviečiamas knygos pristatymui ir tuo pačiu atsikvėpimu padėkota už sutikimą.

Ši knyga savo fabula yra visai skirtinga nuo kitų pristatomų, tad ir visuomenė su ja supažindinti reikia kitokio priėjimo. Neparinksi iš jos gražesnių posmų ir nepakviesi kokios merginos jų paskaityti. Šioje knygoje nėra gražių posmų. Tai tautos kančių kelias — mūsų laikų Gologota. Tad ir prelegentas nesiribojo vien šios knygos puslapiams, bet peržvelgė kokiam kontekste tai vyko ir apie dabartines besikeičiančias sąlygas. Geležinei uždangai prasiskleidžiant, bus daugiau galimybių ir šiai knygai pavergtus brolius pasiekti. Būtų nereikalingos pastangos ir nepasiektas tikslas, jeigu panašios knygos mūsų lentynose pelytų. Ją reiktų plačiai paskleisti. Paskutiniu metu mus užplūdo svečių banga, tad ši knyga būtų gera dovana jiems parsivežti. Šia knyga ypač turėtų būti apdovanoti, kurie „persitvarkyme“ žygiuoja, „neklaidingos partijos“ uodega įsikaibinė. Nepaleisime jų tušiomis rankomis, reikia didelių pastangų ir rimtos dokumentacijos, kad tos „baltosios dėmės“ mažėtų ar išnyktų. Beveik diu generacijos ten buvo partijos melu maitinamos, tad panašios knygos, jeigu ten pateks, veiks kaip priešnuodžiai. Tegul jie paskaito apie išvežtus mažus vaikus ir senelius, tai gal geriau supras, ką tie vadinami „persilenkimai“ reiškė.

Kad būtų aiškiau apie ką knygoje yra kalbama, tad patuosiu keletą ištraukų. „...komunistų išvežtas į Sibirą, ten ir mirė. Išvežta jo žmona Vincė Lukauskaitė, 32 m. mokytoja, Sibire mirė. Išvežtos ir dukterys — Irena, 12 m., Regina Almonė, 4 m., ir Salomėja Nijolė, 6 m. (psl. 95)“. Arba pažvelkime į kitą puslapį. „...Is Panevėžio su žmona Adele Juškaite, d. Mykolo, mokytoja, sūnum Algimantu, 7 m., ir dukrele Danguole, 5 m. — 1941 m. birželio 14 d. komunistų išvežti į Sibirą (psl. 97)“.

Tokių klaidų faktų yra dešimtys ir šimtai. Už ką, tie vaikai buvo išvežti į skurdą ir mirtį? Ar gali „neklaidingoji“ paaiskinti ir išaiškinti. Ar gali paaiskinti songailos ir juos panašūs? Jie tegali tik meluoti, todėl ir visa santvarka melu ir tesirėmė. Ir kas blogiausia, kad žmonės melui tiki. Todėl šią ir panašias knygas reikia kuo gausiau paskleisti ok. Lietuvoje. Vertėtų ir mums patiemis pasiskaityti. Daug kas iš atminties jau išnyko, liko tik kaip šiurpus sapnas — kaip košmaras. Jeigu nebus pastoviai apie tai kalbama, rašoma, ir priminama, tai ta baisi naktis ir sapnas gali vėl užslinkti. Pagal gaunamas žinias ir spaudą neatrodo, kad partija ir saugumas būtų liečiami. Kol hidros galvos dar nenukapotos, tol negalime ramiai miegoti.

Šios knygos autoriai ir leidėjai atliko gerą darbą, bent mažą dalį to košmaro užfiksavę. Knygą redagavo A. Kerulis, J. Prunskis ir M. Valiukėnas.

— Vysk. Paulius Baltakis ieško kunigo Arizonos misijai, nes kun. Antanas Valiūška, išdirbęs čia 20 metų, išsikelia į Kaliforniją. Vyskupas prašo kun. A. Valiūškos pasirūpinti misija, kol bus surastas kitas kunigas, o tuo tarpu prašo taip pat pasauliečių komiteto narių pasirūpinti misijos reikalais.

— Lina Edelytė ir Adomas Vainauskas buvo sutuokti St. Vincent de Paul bažnyčioje spalio 1 d. Pabrols buvo Mark Vainauskas, pamergė — Ramunė Zapustaitė. Jaunosios tėveliai yra R. ir M. Edeliai, jaunoji — Loreta ir Romanas Vainauskai. Jaunasis yra aeronautikos inžinierius ir dirba savo srityje. Jaunoji dirba Phoenixo dienraštyje.

— Helen ir Alex Milleriai lapkričio 5 d. Phoenix, Ariz., šventė savo vedybų 50 metų sukaktį. Helen Miller-Adomaitytė buvo visuomenininkė, sportininkė, lietuvių misijos nuolatine palaikytoja. Jos vyras paskutiniu metu sunkiai serga, o žmona turi jį prižiūrėti.

— Lietuvių misija Phoenixe, Ariz., pasitraukus kun. Antanui Valiūškai, išsirinko naują bažnytinį komitetą, kurį sudaro pirm. Antanas Ambraška, Bronius Dirsė ir Bronė Strikauskienė. Sun City atstovai yra Joe Lalis, Mary Gallagher ir Ona Mielienė. Komitetas palaiko ryšį su vysk. P. Baltakiu.

— Aldona Gilvydytė Budia jau kuris laikas gyvena pas sūnų Scottsdale, Ariz., prižiūri vaikus ir tik kartais susisiekiama su savo artimaisiais — Gilvydių šeima Detroito. Ji norėtų susipažinti su lietuviais, o lietuvių yra gana daug Phoenixe ir Sun City, tik reikia jų paieškoti.

— St. Petersburg, Fla., Lietuvių klubo susirinkimas bus lapkričio 19 d. 2 val. p.p. Bus renkama valdyba ir revizijos komisija. Nominacijų komisijon išrinkti St. Vaškus, E. Purtilienė ir J. Pupininkas.

— Inž. Leonas Kačinskis St. Petersburg, Fla., sulaukė 80 metų amžiaus. Sukaktis buvo gražiai paminėta. Jį sveikino grupė jo buvusių mokinų iš Ukmergės. Pakalbėjo apie sukaiktą jaunimą jo mokslo draugai dr. J. Petrikas ir A. Gruzdis. L. Kačinskis visiems nuosirdžiai padėjo.

ARGENTINOJE

— Argentinos lietuviai spalio 21 d. turėjo oficialų susitikimą su kun. Viktoru Rimšeliu, Marijonų vienuolijos provincijolu, vizituojančiu Argentinos marijonus. Prasidėjo koncelebracinėmis šv. Mišiomis Aušros Vartų bažnyčioje, o paskui buvo vašės ir trumpi sveikinimai salėje.

— Aušros Vartų parapija Avelanedoje lapkričio 13 d. švęs savo titulinę šventę — Marijos Gailstingosios Motinos dieną. Bus procesija, iškilmingos Mišios ir pritaikytas pamokslas.

— Lietuvių Centre buvo šventė, surengta Nelidos Zavicikaitės Mahne, su pritarimu ir pagalba O. ir S. Jonušų, Nelidos Misiūnaitės Delbene, Hektoro Survilos, Guillermo Misiūno ir Silvitos Ruplėnaitės. Buvo sudarytos iš tėvų ir vaikų keturios grupės ir toms grupėms statomi klausimai iš Lietuvos literatūros, istorijos ir geografijos. Apie Lietuvių Centro istoriją ir lietuviškus papročius kalbėjo Sofija Kisielitė-Jonušienė apie Liet. Centro apylinkę kalbėjo Nelida Misiūnaitė Delbene.

Knygos aplankas dail. Ados Sutkuvienės. Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos valdybos leidinys.

J. Ž.